

TITUS A PŘÍZRAK MINULOSTI

Konec května 2012, po dešti, vlahý večer...

Jednoho dusného květnového odpoledne kráčet Titus přes rušné a veliké náměstí v centru jednoho středoevropského města. Jakékoli charakteristiky našeho hrdiny si necháme na později a možná ani k žádným charakteristikám nedojde, neboť slovo charakteristika vyvolává nejednu dávivou asociaci a někomu může připadat přímo děsivé a také ono náměstí zalité dusivým, žhavým sluncem náhle připadlo Titovi jako jakási děsivá, odporná smradlavá kloaka a v duchu se úplně vyděsil toho, že tady musí být. Udělalo se mu trochu nevolno a musil si sednout na jakýsi oválný obrubník lemující jakýsi churavějící městský záhonek. Společnost mu dělal přeplněný odpadkový koš, z něhož vylétaly pomuchlané obaly od ovocných bonbónů, zmačkané krabičky od cigaret a kolem se válely nedopalky a smrdělo rozlité pivo, přičemž zelené střepy od rozbité pивní láhve vytvářely kolem koše třpytivý rám. Poblíž se po dlažebních kostkách motala hejna drzých holubů, cukajících neustále svými malými hlavičkami s maličkými holubími mozky a Titus si také povšiml zanedbaného pána v rozervaných kalhotách a rozervaných teniskách a povšiml si také, že z levé tenisky mu vykukuje krvavě zanícený palec a pocítil také jeho naprosto odpuzující zápach a musel se nakonec pousmát své volbě místa odpočinku. Hotová lázeňská promenáda, ale sklíčenost ho stále neopouštěla a on si uvědomil, že přes toto náměstí již chodí skoro pravidelně sem a tam, do práce a z práce bezmála deset let a uvědomil si, že bude muset okamžitě odjet, zkrátka pocítil nutkavou potřebu změny, ale nějak mu nebylo zpočátku jasné, kam a proč by měl odjet a úplně poslední, co by si přál, by byl odjezd na nějakou dovolenou s nějakou cestovní kanceláří, třeba někam do Chorvatska a nejlépe někdy v plné sezóně, ano to by mu vážně scházelo. Takže cesta k moři byla zavržena, ačkoli moře a jeho proměnlivou modř přímo miloval, ale nebyl v rozpoložení, aby si mohl vychutnat jakýkoli odstín modré. Ne, k moři nemůžu a koneckonců na to ani nemám peníze a najednou mu hlavou protancovalo slovo Bruntál. Titus se zarazil a snažil se to slovo zapudit, protože věděl, že odcestovat do tak zvaného rodného města, které jsme opustili již pomalu před dvaceti lety a kde nám zůstaly akorát zanedbané hroby prarodičů a otce, neboť matku Titus pochoval za kuriózních okolností ve svém skutečném rodném městě, totiž ŠUMPERKU, je naprostá zpozdilost a věděl, že jakákoli očekávání jsou zde pouhým marným snem a jeho minulost spojená s těmito místy je zkrátka naprosto pryč. Co bych tam vlastně dělal, položil si Titus řečnickou otázku, když se mu snad ani podesáté nepodařilo zahnat slůvko Bruntál. Budu chodit po městě a dělat, že jsem nadšený z něčeho, co už je mi naprosto ukradené a nakonec bych tam snad proboha mohl potkat nějaké přízraky minulosti v podobě mých spolužáků se základní školy a

Titus cítil, že se mu zase trochu přitížilo, ale přesto všechno ho ten nápad ne a ne pustit a přeci jenom na druhou stranu začal pocíťovat jakousi úlevu při vzpomínce na horská panoramata obklopující nejenom v představách jeho tzv. rodné město a tak se stalo, že za dva dny, v sobotu, vystoupil Titus z rychlíku Šohaj na nástupiště Olomouckého nádraží

V Bartolomějské ulici se zjeví přízrak minulosti, což přivede komisaře kriminální policie Slámu nejdříve k zamyšlení nad minulostí vůbec se zvláštním zřetelem k minulosti Titově.

Vykachlíkovaná několikapatrová krabice, jinými slovy vykachlíkované průčelí budovy, v níž se nalézal kriminalistický ústav, nemohla již z principu vyvolávat v kolemjdoucích nějaké příjemné asociace a v ledaskom mohla působit jako obludný zhmotnělý přízrak temné minulosti a právě v této poloprůsvitné hororové příšeře bylo osudem dáno, že zde vedle přízračných vzpomínek téměř dennodenně působil také komisař kriminální policie Václav Sláma, který se právě ve své kanceláři s výhledem na neutěšený dvůr kriminalistického ústavu u svého otlučeného psacího stolu probíral hromadou dopisů. Právě se začel do jednoho z nich, na jehož záhlaví bylo datum 25. 8. 2012. Na rozlepené obálce ležící na stole byla uvedena jedna pražská adresa a adresátem byl jakýsi Titus Kalinčák. Nebyl to první dopis určený tomuto muži s podivným křestním jménem. Pro dnešek jich měl Sláma za sebou již několik a nebylo to právě snadné čtení už jenom vzhledem k značnému rozsahu jednotlivých dopisů, které napsal někdo, kdo asi před měsícem, tedy zhruba někdy v polovině září, zničehonic náhle zmizel někde na Bruntálsku, odkud byly dopisy také posílány a ani po měsíci nebylo po onom muži ani vidu ani slechu a tak se jeho případ dostal až na stůl zkušeného vyšetřovatele Slámy a pochopitelně se mezi nimi také nacházel první dopis, který záhadný Titus odeslal z Bruntálu na svoji adresu koncem května, takže, jak si při probírání těmi dopisy řekl Sláma, měl ten chlapík nejméně tři měsíce volna, které musel nějak smysluplně využít, protože už také věděl, že doktor Kalinčák nebyl nějaká onuce, parazit vegetující kdesi na okraji vědy v nějakém pochybném vědeckém ústavu, ale právě naopak, v posledních letech uveřejnil několik podnětných prací z oblasti kosmologie a jeho práce byly oceňovány i v zahraničí, dokonce dostal několik nabídek od amerických universit, ale všechny odmítl, takže, shrnul si to Sláma, takový pán přeci nemůže jen tak zmizet a v jeho dopisech by měl být k nalezení nějaký vzor anebo to také všechno může být jenom zavádějící kamufláž.

Titovy dopisy se mu dostaly do kanceláře teprve včera a přečetl si jich prozatím opravdu namátkou jen několik a k prvnímu z nich se patrně ještě ani nepropracoval, ale právě on by ho možná mohl přivést na stopu. Každopádně ať už si ho přečetl nebo ne, jeho obsah ležel ukrytý pod hromadou dalších dopisů a nějak zkrátka byl, existoval...

29. 5. Bruntál

Milý Tite, omlouvám se ti za svůj tak náhlý odjezd, ale cosi ve mně mi říkalo, že musím co nejrychleji někam odjet a mne nenapadlo nic chytřejšího, než vyrazit do svého tzv. rodného města, abych tam prozkoumal mimo jiné také krajinu tvého dětství, kterou jsi opustil bezmála před dvaceti lety a pokud se nepletu, tak od té doby sis nenašel čas, aby ses sem alespoň jednou podíval a když to nejsi schopen udělat ty, musím se toho jako tvůj přítel ujmout já, i když uznávám, že je to bláznovství, samozřejmě naprosté bláznovství...

Nu, chvála bohu, cesta proběhla příjemně a nyní jsem již den ubytován v hotelu Sport, a jak si jistě dobře vzpomínáš, nalézá se na vyvýšeném místě, poblíž silnice vedoucí nahoru na Uhlířský Vrch. Strávil jsem celý den zalezlý jako krysa v hotelovém pokoji a vlastně pořád

nevím, co bych tady vlastně měl dělat anebo proč tady vlastně jsem, vždyť průzkum krajiny dětství bych mohl také klidně provádět v Praze a možná by to tak bylo nejlepší, protože konkrétní přítomnost kulis, v nichž se ledacos z něho odehrávalo, mne může jenom vyrušovat a možná také už jenom rozčilovat.

Každopádně ještě v noci před odjezdem jsem měl sen a možná právě ten mne nakonec přiměl k cestě. Po návratu z práce přes to tehdy mimořádně odpudivé náměstí Republiky jsem sebou praštil do postele a přemýšlel bez ladu a skladu o všem možném a nějak jsem usnul.

Ve snu jsem se ocitl ve starém motoráku, dnes už snad takové vlaky ani nejezdí. Vzpomínáš si přece na ty diesellové lokomotivy se zaobleným předkem a s podobnými vagóny s velikými, zaoblenými skly jak vpředu tak vzadu a se sedadly pokrytými zelenou koženkou. Ano, tak právě z takové červeno bílé soupravy jsem vystoupil na nádraží v Bruntále, které musíš znát stejně jako já do nejmenších podrobností, odtud jsme přeci v mládí odjížděli do světa a sem jsme se z něho vždycky rádi vraceli a teprve, když člověk přijde o místo, kam by se mohl vrátit, pochopí, jak moc pro něho bylo to místo důležité. Vlák odjel směrem na Krnov a v duchu si vybavuji trať, kterou se musel ubírat, aby tam zhruba za půl hodiny dojel a jak dobře víš, vede po stráních nad údolím Opavice a ty máš pocit jako by ses vznášel. Byl jasný letní den a prázdné nádraží se přede mnou rýsovalo jako nějaká dokonalá olejomalba a opravdu se mne zmocnil pocit, že předem mnou stojí cosi dvojrozměrného, pouhá fotografie. Vyrazil jsem tedy vstříc tomu jasnému obrazu a po cestě se mi dvojrozměrná nádražní budova začala měnit do prostorového útvaru. Prošel jsem nástupištěm přiléhajícím k budově, pod litinovou konstrukcí nesoucí ohrannou střechu, po cestě jsem minul otevřené okno vedoucí patrně do kanceláře výpravčího, ale nikoho jsem za ním nespapřil a stejně se mi vedlo i v nádražní hale, kde jsem nepotkal jediného člověka a za okénky pokladen se pouze tetelil horký vzduch. Sestoupil jsem liduprázdnou cestou dolů na hlavní třídu, nalevo jsem minul cosi, čemu jsme kdysi říkali Okresní národní výbor a kousek níž napravo přes cestu jsem prošel kolem nemocnice a za jejími okny bylo živo jako někde v márnici a pomalu se mne zmocňoval pocit, jaký asi musela mít ona dívka ze svatební košile. Po pár minutách jsem došel k pravotočivé zatáčce a přede mnou se na mírné vyvýšenině objevila cesta vedoucí vzhůru na náměstí, k zámku a pochopitelně také k náměstí a vše mělo nádech čehosi naprosto neskutečného a stále jsem nepotkal jediného chodce, až u polikliniky kousek pod náměstím, když jsem mířil k vedlejší uličce, kterou jsem hodlal vystoupit k náměstí a zastavit se také u zámku, mi obraz trochu ožil, ale byla to pouhá vzpomínka na dětství, takže onen snový obraz zadního traktu polikliniky obehnaného vysokou cihlovou zdí, jež konec konců, jak si jistě vzpomínáš, tvoří jednu stranu oné boční uličky vedoucí nejenom k zámku, ale také k náměstí, přičemž druhá strana je tvořena zdí oddělující zámecké zahradnictví s několika skleníky, byl stále liduprázdný a ožil jenom díky dalším velmi poloprůsvitným přízrakům z mého dětství. Uvědomil jsem si, že jsme ještě s jedním naším spolužákem ze základní školy Petrem Fluviem potají přelézali onu vysokou stěnu, abychom se mohli hrabat v zdravotnických odpadcích, které tam z polikliniky vyváželi, a hledat mezi zakrvácenými obvazy použité injekční stříkačky, které se nám potom velmi dobře hodily pro naše klukovské boje a hry.

Musím se ti ale, milý Tite, k něčemu přiznat. Když ti nyní v ústraní svého levného hotelového pokoje líčím své dojmy a vzpomínky, dopouštím se přitom značných zkreslení. Nevím jak to mají se vzpomínkami ostatní lidé a může být, že někdo si je schopen svoji minulost vybavit ve velmi živých a pohyblivých souvislých obrazech, které někdy mohou dokonce i mluvit. Se mnou je tomu tak, že já je spíše cítím a jakoby je vidím, ale velmi nejasně a určitě to nejsou

souvislé děje, ale pouhé nespojité útržky. Omlouvám se za odbočení, ale můj sen nebyl nijak zábavný a nebudu tě zatěžovat popisem obrazů města tobě tak dobře známého, neboť jsem v něm potkával skutečně pouhé budovy. Jediným zajímavým momentem by snad mohl být fakt, že kromě nádraží se mi už nepodařilo do žádné další budovy vstoupit a snad také ten podivný pocit pouhopouhé dvojrozměrnosti snového světa, ale to přeci není nic divného, neboť koneckonců v bdělém stavu se nám svět také ukazuje v neskutečném sledu pouhých dvojrozměrných řezů reality, jako kupříkladu nyní to za okny v dálce jsou pravda Jeseníky a celý ten pohled působí velmi plasticky, ale je to v podstatě cosi plochého. Muselo by to být úžasné, být schopen vnímat to přímo trojrozměrně, ale v tomto případě bych již nebyl lidskou bytostí, ale čímsi jiným. Najednou si uvědomuji jak silně na mne ten jeden den, co jsem zde zapůsobil. Nejde ani tak o to, že jsem jaksi znovu na vlastní oči mohl vidět místa, kde jsme prožili nemalý kus života. Jde tady spíše o to, že jsem se po dvaceti letech naprosto lhotejnosti ke své minulosti díky této cestě začal minulostí opět zabývat a najednou se mi vynořují stovky vzpomínek, které jsou sice mé, ale zároveň jakoby patřily vlastně k někomu úplně jinému, což je na tom zábavné. Takže jak jistě víš, vedle onoho zadního traktu polikliniky, kam jsi bezpochyby také vyrážel na lov použitých injekčních stříkaček, stojí budova vojenské správy, stojí tam přesně tak, jak tam stála před lety, ale nyní v ní sídlí asi úplně něco jiného, protože povinná vojenská služba byla v tomto podivném a prohnilem státě zrušena již před mnoha lety. A přesně tato budova, kterou jsem ovšem naposledy viděl ve svém snu a to pouze letmo, neboť k pořádné procházce po městě jsem se ještě neodhodlal a kdoví jestli vůbec na nějakou vycházku vyrazím, ve mně vyvolala vzpomínku na moji cestu do kasáren v Levicích, kam jsem musel nastoupit svoji základní vojenskou službu, ale myslím si, že o tom jsme se již několikrát bavili a líčení nějakých příhod z kasáren na jižním Slovensku, tedy někde v nudné paprikové pustě by tě mohlo akorát rozladit. Pro dnešek budu končit a vypadá to, že bych se přeci jenom mohl jít navečer projít lipovou alejí vedoucí vzhůru k poutnímu kostelu nahoře na Uhlířském Vrchu. Odtamtud je přeci naprosto nezapomenutelná vyhlídka na hory, ale musím si to dobře rozmyslet, protože bych si právě tuto vzpomínku mohl aktuálním zážitkem naprosto zničit, ale ano, půjdu a budu to brát jako nějaký vědecký experiment, jímž je koneckonců celá tato cesta, ano takříkajíc můj poslední velký experiment a Tite, připrav se, že pokud vyjde, budeš mít možná trochu malé problémy, ale ty to zvládneš, věř mi. Zítří ti tedy napíšeš, jak to dopadlo s moji procházkou za okouzující vyhlídkou.

Tvůj Titus

...a skutečně v jednom z následujících dopisů, ale nejsem si jist, zdali opravdu v onom následujícím, se Titus o výsledku své výpravy zmínil a navíc připravil svém podivném adresátovi malou zeměpisnou hádanku, kterou bych zde rád uvedl, protože není jisté, jestli se nám podaří seznámit se všemi Titovými dopisy, už jenom proto, že naštěstí nejsme v roli kapitána Slámy a nejsme tedy nuceni vyšetřovat okolnosti zmizení pisatele těchto dopisů, ale pro samotného Slámu to nakonec nebylo zas tak únavné, jak si snad zpočátku mohl myslet, neboť po nějaké době nabyl dojmu, že vlastně čte něco jako román v dopisech, což sice bylo zajímavé, ale právě toto v něm vyvolalo následné pochybnosti, nakolik mu vlastně mohou ony dopisy posloužit jako vodítko při vyšetřování Titova dokonalého zmizení...

ÚRYVEK Z DRUHÉHO NEBO SNAD ČTVRTÉHO DOPISU

...tak a teď už jsou ti, milý Tite, mé úmysly ohledně mého zdejšího pobytu poněkud jasnější, ale kdyby ti snad něco nebylo úplně jasné, o čemž o všem pochybuji, klidně mi napiš. Jenom tě prosím netelefonuj, tvůj hlas by mne příliš táhnul domů a promiň, netáhl by mne vlastně

nikam, neboť já už žádné domů nemám. Asi by tě zajímalo, jak to dopadlo s mojí vycházkou na Uhlířský Vrch. Znáš mne, po dlouhých mučivých úvahách jsem se tedy nakonec rozhodl, že půjdu, a výsledkem nebyly ztracené iluze, ale málem podělané spodní prádlo a to přímo moje. Považ a posuď sám. Samozřejmě že jsem se rozmýšlel nejméně jednu hodinu, jestli mám či nemám vyrazit a mezitím se setmělo. Byl jasný podvečer a navíc se blížil úplněk, takže o nedostatek svitu jsem neměl obavy, takže jsem si nakonec řekl, půjdu a jak víš od hotelu Sport to již k začátku kilometrové aleje vedoucí ke kostelu na samotném vrchol není daleko, takže ani ne za patnáct minut se nořila má tmavá silueta do stínů starých líp. Vál poměrně silný vítr, takže jsem procházel pod šumícími, korunami a pohybujícím se větrovím, skrze něž jsem tu a tam zahlédl pozemského věrného souputníka a jak jsem stoupal pozvolna vzhůru, začaly se mi mimoděk opět vynořovat různé vzpomínky spojené právě s oním poutním barokním kostelem sv. Petra a Pavla a představ si, náhle jsem zaslechl zcela zřetelně jakési kročeje. Zastavil jsem a slyšel pouze šumění větru. Dobrá, zvuková halucinace, půjdu dál a sotva jsem vykročil, ozvaly se znovu a tak se to opakovalo několikrát. Zastavil jsem a nic. Vyšel jsem, opět ty divné zvuky a tu se mne zmocnila tíseň, ačkoli jsem se uklidňoval, že to musí být nějaká zvěř, ale ona pravidelnost, s níž ony kročeje přestávaly, když jsem zastavil také já, bylo to, co mne opravdu vylekalo a tak jsem zkrátka obrátil a skoro by se dalo říci, že jsem přímo utíkal zpět k ústí aleje a je to škoda, neboť tmavý obrys hor zalitý měsíčním svitem by byl jistě přenádherný. Patrně mne vystrašil nějaký zbloudilý pes. Snad se ještě jednou odhodlám k cestě vzhůru, ale patrně půjdu ještě za světla. Dnes jsem se každopádně odhodlal také sestoupit dolů do města a došel jsem kupodivu až na náměstí. Na rozdíl od mé snové vize jsem sice po cestě potkával nějaké lidi, ale pocit naprosté opuštěnosti a liduprázdnosti byl týž jako ve snu a pochopitelně, že mne po cestě opět začaly pronásledovat jakési mlhavé přízraky mé, ale i tvé minulosti a na náměstí mne dostihl můj přítel z mládí Arthur, kterého jsem neviděl již několik let a snad proto, že to byla jenom vzpomínka, byl skoro průsvitný, takže jsem viděl matně jeho mozek a oční bulvy. Naštěstí jsem seděl na lavičce a četl si noviny, když jsem zjistil, že sedí vedle mne a přestože byl celý poloprůsvitný, vypadal jako by měl čtrnáct nebo patnáct let. Už tehdy to byl vysoký člověk a měřil snad metr osmdesát a vůbec to byl pohledný mladík. Přízrak mne dutým hlasem vyzval, jestli bych se s ním nechtěl projet na kole, že bychom si mohli zajet do Oborné za Thomasem Meisnerem a mohli bychom se pokusit s ním vyměnit nějaké známky, takže jsem sice dále seděl na lavičce a předstíral četbu novin a zároveň jsem nějak jako jel společně s Arthurem na kole do Oborné měnit známky s Thomasem, takže tady milý Tite vidíš, kam to vede, když otevřeš dveře do vlastní minulosti, ale nestěžuji si, dělám to zcela záměrně, protože já si ji chci ještě jednou projít...

Zpáteční cestu do hotelu jsem pojnal jako takovou okružní jízdu a neboj se, ještě se k ní vrátím. Setkání s průzračným přítelem z mládí mne inspirovalo k nápadu udělat si řekněme jednu reálnou projížďku na kole po okolí, vždyť v mládí jsme tady přeci jezdili často, a tak jsem se zastavil v recepci a majitel mi řekl, že kola sice nepůjčuje, ale že mi klidně půjčí svoji starou favoritku a že mi ji zítra doveze. Favoritka, Tite, úplně jsem se zachvěl, nedostupné kolo našeho mládí. Vzpomínáš přeci, jaký to tehdy byl problém, sehnat, koupit kolo a kdo neměl známosti, neměl šanci, aby se k takové závodničce dostal a já jsem měl možnost se na tom bájném kole projet jenom, když mi ho někdo půjčil a sám jsem jezdil na starém, těžkém křápu, myslím, že se to jmenovalo liberta, mělo to sice přehazovačku, ale pouze se třemi převody vzadu a jedním velkým ozubeným kolem vpředu a teď po letech najednou budu mít příležitost se neomezeně projíždět právě na favoritce.

Na pokoji mne napadlo, jaká je to zvláštní věc, ty vzpomínky. Od jisté doby se člověk nějak odřízne od svého mládí, alespoň někdo a někdy a začínáš si cpát do hlavy spousty vědomostí, informací a po dvaceti letech potom ke svému údivu zjistíš, že toho víš daleko více o životních osudech nějakých literárních hrdinů než sám o sobě a položil jsem si také otázku nakolik je ale vlastně taková osobní minulost důležitá a nakolik smysluplná je minulost vůbec a dospěl jsem ke dvěma trivialitám, z nichž pouze jedna otevírala prostor k dalším úvahám a to je odpověď, že ony minulosti prostě nějaký záhadný smysl mají a tak tedy by potom měl mít význam také každý z těch plochých dvojrozměrných chaotických obrazců, v nichž se ona moje minulost začala vyjevovat a těchto obrazů jsou miliony a každý z nich by měl být součástí nějakého smysluplného vzoru. Ale takové úvahy nejsou než jalové jalovosti, ale přesto jsem si musel říci, je-li tomu tak, že se za těmi obrazy skrývá nějaký smysl, měl bych se pokusit ho objevit, ale prozatím jsem měl pocit, že se procházím po obrazárně věnované dadaistickému malířství. Do takové galerie si můžeš navěsit tisíce statických maleb, výjevů to z vlastní minulosti, můžeš si je dokonce zarámovat do opulentních pozlacených rámců a potom si je můžeš rozvážně prohlížet a jalově mudrovat o tom, který že to je ten nejlepší. V mé obrazárně prozatím visí jen několik děl a s hrůzou zjišťuji, že na nich téměř nevyskytují žádní lidé a marně mezi nimi hledám třeba postavy svých rodičů a prozatím si musím přiznat, že mne od nich odděluje jakási skleněná stěna a při vzpomínce na ně se mne nezmocňují žádné pocity, jsem tak říkajíc citově neutrální, ale i to už je vlastně pocit a něco vypovídá, ale uvidíme, třeba se to změní...

Ach ano, já zapomnětlivec, nyní si uvědomuji, že jsem ti vlastně ani nevyličil, jak dopadl můj první cyklistický výlet s průsvitným Arturem do Oborné a jistě víš, že se celá tato halucinace opírá o reálné zážitky, neboť, pokud se nepletu, na podobné výlety jsme také vyjžděli spolu a snažili jsme se od některých zpozdilých spolužáků získat jejich filatelistické poklady výměnou za bezcenné tretky, různé krabičky od cigaret anebo plakáty ze západních časopisů, které měly svůj půvab i pro nás a co si budeme povídat, dodnes mne mírně rozruší pohled na nějakou starou reklamu na cigarety, třeba na Camelky, vzpomínáš na toho opáleného chlapíka v khaki košili, jednou se opíral o otřískaný jeep a podruhé se skláněl nad mapou někde v džungli, ale pokaždé mu někde po ruce musela ležet krabička cigaret a vím, že podobnou operaci jsem svého času provedl s Arthurem také v Oborné, ale to se událo v hlubině minulosti a je vlastně úplně jedno, jestli se něco odehrálo teprve před minutou nebo před třiceti lety anebo třeba před miliardou let, vše se zkrátka náhle propadne právě do té bezedné hlubiny a nějak to tam někde je a možná to má smysl a možná mají nějaký smysl také ony obrazy, na nichž bych byl vidět i s Arthurem, jak sjíždíme dlouhý kopec údolím vesnice Oborná a museli jsme dojet až dolů a teprve tam stál poblíž cesty dům rodičů milého Thomase, myslím, že jeho otec byl nějaký důležitý komunistický papaláš na okresním výboru Komunistické strany Československa a skutečně se nám tehdy výměna podařila a získali jsme nějaké známky z první republiky, nikoli nějaké ty velké barevné známky s akvarijními rybičkami odněkud z Ghany nebo Gabunu, které ovšem také nepostrádaly půvab, ale my mladí filatelisté jsme již tehdy tušili, co má a nemá cenu a po stejné cestě jsem v duchu sjel s průsvitným Arthurem na konec Oborné, kde jsme zjistili, že dům Thomasových rodičů má zatlučená okna a že je na prodej a zajímalo by mne, je-li tomu ve skutečnosti tak, takže zítra má cesta povede do Oborné a potom patrně pojedu na Nové Heřmínovy, odkud se asi vydám do kopce do Milotic nad Opavou, abych tam navštívil dům prarodičů a potom se uvidí...

Také plním svůj slib a připravil jsem pro tebe, drahý Tite, malou hádanku, ale ano, hádanku, co se divíš....

**KAPITÁN VÁCLAV SLÁMA JDE KOUŘIT A NA NEVZHLEDNÉ DVORANĚ
KRIMINALISTICKÉHO ÚSTAVU SE DOZVÍ NĚKOLIK ZAJÍMAVÝCH PODROBNOSTÍ OD
POČITAČOVÉHO EXPERTA Ing. GRUBNERA A TAKÉ DOSTANE NÁPAD, ŽE BY SI MOHL
ZAJÍT POPOVÍDAT O TITOVÍ ZA SVÝM ZNÁMÝM PSYCHIATREM NOVOTNÝM**

Po cestě na dvůr, kde si hodlal zakouřit, probíral si kapitán Sláma jeden úryvek z Titova dopisu. Pochopitelně jeho úvaha se podobala původní Titově úvaze asi jako slepice vejci. V dopise ležícím na jeho pracovním stole, bylo napsáno...asi po týdnu se stalo náměstí mým úběžníkem, doslova záchytným bodem a téměř každý den jsem na něm pobyl přinejmenším hodinu a to proto, abych se zde zabýval jedním zajímavým myšlenkovým experimentem a pochopitelně jsem při tom byl neustále vyrušován novými a novými vzpomínkami a věřím tomu, Tite, že kdyby sis také už jednou konečně našel čas, tak bys ve své paměti musel o toto náměstí zakopnout bezpočtukrát, ale nechci tě nyní unavovat svými reminiscencemi, o nichž jsem se rozhodl pojednat na jiném místě a to v deníku, kam si po večerech zapíšeš do nemenších podrobností různé náhodné výjevy ze své, ale pochopitelně také i z tvé, minulosti, neboť jsem se rozhodl s ní jaksepatří vyrovnat a potom jít dál a nechat to vše za sebou, ale musím to udělat, neboť je na čase se s ní seznámit a poznat ji. Dlouhá léta jsem žil téměř oddělen od těchto věcí a žil velmi neosobním životem naplněným vědeckou prací.

Také dnes jsem byl na náměstí a také dnes jsem pozoroval tichou proměnu svého okolí v minulost a tiše se bavil pozorováním včerejšího dne, který se mi nenápadně proměnil v přízrak ne nepodobný mým ostatním daleko vzdálenějším vzpomínkám, takže se mi kupříkladu přihodilo, že pán s novinami, který kolem mne prošel, stal se mi vhodným objektem pro má pozorování. Představ si Tite, že sedíš na onom náměstí a najednou vidíš, jak ve vzdálenosti několika metrů kolem tebe někdo prochází, tady je začátek jeho pohybu a tady je konec, protože ti zmizel z dohledu a ty si můžeš říci, že tady zkrátka někdo prošel a zanechal jakousi stopu v minulosti a je-li minulost smysluplná, měla by mít smysl i tato událost. Jak vidíš, nemařím tady čas, ale je mi jasné, že pokud nezačnu své vzpomínky třídit, tak se v nich brzy ztratím. Musím mezi nimi najít právě ty nejvýznačnější, ale které to tak asi mohou být..., že by to byla tahle věc? První máj, vždyť právě tady na náměstí se vždycky končil prvomájový průvod a my stáli dole pod balkónem radnice i s mávátky a pionýrskými šátky a zírali vzhůru na tribunu, kde pod velkým portrétem Marxe, Lenina, Engelse a Gottwalda stála místní papalášská honorace...

Kapitán Sláma si již na dvoře pomyslel, že ten chlap musel být posedlý minulostí a že jeho zmizení s ní má určitě nějakou spojitost a v tomto případě by mne snad ani nepřekvapilo, kdyby se ukázalo, že se vypařil prostřednictvím stroje času, vždyť to prý byl vynikající matematik a právě proto ovšem nemohu brát ty dopisy úplně vážně. Každopádně se budu muset zastavit v matematickém ústavu a také se porozhlédnout u něho doma a pro všechny případy bych se měl zastavit za Novotným. Ten by mi k tomu jako psychiatr mohl koneckonců také něco říci a potom uviděl, jak na dvůr vstupuje zamyšlený informatik a kybernetik Grubner, kterého Sláma neměl zrovna v oblibě, neboť to byl nudný chlapík, s nímž se dalo vážně diskutovat pouze o informatice a kybernetice a snad z tohoto důvodu vypadal Ing. Grubner jako by vystoupil z módního magazínu starého nejméně třicet let. Ve svých tesilových kalhotách a modré košili s širokou kravatou působil na Slámu také jako nějaký přízrak z minulosti, ale napadlo ho, že by ten plešatec mohl o Titovi něco vědět a tak v průběhu jejich rozhovoru stočil řeč právě na jistého Kalinčáka a opravdu, při zmínce tohoto jména Grubner vyloženě ožil. Nejdříve si ovšem zapálil již třetí startku a náruživě si potáhl a potom Slámovi řekl asi tolik. “No to je kapacita. To mi Václave neříkej ani ze srandy, že

neznáš Tita Kalinčáka, to je ale vážně průser, vždyť programovací jazyky Korex, Forex a Dorex jsou jeho dílem, ano dílem jediného člověka, ale to samozřejmě není všechno...“ a tak se kapitán Sláma dozvěděl ledacos zajímavého o nových matematických postupech a také o tom, že vesmír se dá pojímat jako bod, což mu připadlo zajímavé a jenom ho to utvrdilo v přesvědčení, že si bude muset vyrazit do Karlína, kde sídlil Matematický ústav Karlovy University co nejdříve, tedy zítra.

Po návratu do kanceláře se přesunul do starého křesla z šedesátých let, přes nějž byla přehozena tmavě hněda kostkovaná deka, kde pokračoval v četbě Titových dopisů sobě samému, takže se ocitl v jakési smyčce, která ale...

Druhý den stihnul kapitán Sláma zařídit spoustu záležitostí a také se díky tomu ledacos nového dozvěděl. Za prvé brzy po ránu navštívil Karlín, kde se v Matematickém ústavu setkal s jeho ředitelem, s nímž si velice podrobně popovídal o Titově minulosti a tím pádem také především o jeho vědecké práci neboť mezi ní a jeho minulostí bylo nutno vložit rovnítko, protože z rozhovoru zcela jasně vyplynulo, že posledních deset let strávil milý Titus většinou na půdě ústavu, kde se intenzivně věnoval matematice vícerozměrných prostorů a rozvoji teorie množin a zřejmě tak vypadalo i jeho předcházejících deset let, které strávil v Cambridgi. Poté se přesunul do Bohnic, kde se setkal s psychiatrem Novotným, což byl jeho známý a již v několika případech se Slámovi od starého zkušeného lékaře dostalo dobré rady. Procházeli se spolu mezi pacienty po rozsáhlém lesoparku obklopující proslulou psychiatrickou léčebnu a vytvářeli skutečně důstojný pár. Dr. Novotný v bílém lékařském plášti s hlavou jako Platon, s bílým knírkem a na krátko sestříženou bílou bradkou a brýlemi bez obrouček, mohutný šedovlasý Sláma v dobře padnoucím obleku se pomalu procházeli po parkových stezkách a na jednom rozcestí poblíž skupiny vysokých borovic, vedle nichž skupina pacientů natírala lavičky, vyzval Novotný Slámu ke krátké zastávce.

„Podívej, Václave, ten tvůj Titus patrně nebude duševně nemocný, ale k podrobnějšímu vyjádření bych potřeboval všechny dopisy, které sis myslím snad ani sám ještě nestačil přečíst, ale i z toho mála, co jsi mi prozatím poskytl, se dá o jeho osobnosti ledacos říci.“

„No to máš pravdu Františku. Na to budu potřebovat ještě pár dní, protože svázaný a vytištěný by myslím vydaly na mnohostránkový svazek a to se ještě několikrát zmínil o nějakém paralelním deníku, do něhož si souběžně, prý velmi detailně, zapisoval své vzpomínky z mládí a z dopisů plyne, že zřejmě nepřerušovaně a skutečně velmi podrobně, ale určitě ti je zapůjčím, neboť v tomto ohledu potřebuji mít skutečně jasno, ale ani já si prozatím nemyslím, že by to byl nějaká blázen.“

Oba muži usedli na jednu z laviček, které se ještě nedostalo péče blízké pracovní čety a zatímco oba sledovali poněkud chaotické počínání pacientů kolem plechovek s barvami, dr. Novotný pokračoval ve své předběžné diagnóze.

„Prozatím bych se nezabýval jeho minulostí v posledních dvaceti letech. Myslím, že ten Číňan, o němž ses zmínil, dr. Li ti k tomu poví více, neboť právě s ním byl přeci, jak ses dozvěděl od ředitele Matematického ústavu, poměrně často ve styku, byť pouze elektronicky, ale v Anglii se spolu snad přátelili a také tam prožili mnoho společných okamžiků. Mne zaujala Titovo soustředění a výlučné zaujetí minulostí a samozřejmě také svoji minulostí osobní, především vzpomínkami na dětství. V těch dopisech se skoro také ani jiným tématem vlastně nezabývá, jako by pro něho měla jediný význam právě ona minulost, kterou ale zároveň neustále neguje a tváří se, že vlastně žádná minulost neexistuje, i když se neustále

snaží najít důvody pro její smysluplnost a to v daleko širším rámci než je rámeček pouhé osobní minulosti a vlastně se na pozadí svých vzpomínek snaží zároveň ospravedlnit minulost jako takovou a to přímo doslova s filosofickou a logickou důsledností a věřím tomu, že se v dalších dopisech ještě dočkáš zajímavých spekulací a už jenom z toho mála co mi řekl, zároveň se na jisté vyšší úrovni pokouší tuto proměnnou, tedy čas, úplně vyloučit ze svých úvah a vlastně popřít jeho oprávněnost, ale tomu jsem z tvého výkladu neporozuměl a na to si asi budeš muset zajít pro odpověď do Karlína anebo k mistrovi Li. Pro Tita jako by vlastně ani neexistovala budoucnost a také jsem pochopil, že se také pokusil vysvětlit bytí světa přímo bez času, ovšem pouze na matematické úrovni. Budoucnost ho už nezajímá, ale on ji už prostě skutečně nebere v potaz a vše v přítomném okamžiku převrací a hází do jámy minulosti a to, co bude za pět minut nebo za hodinu pro něho absolutně a doslova neexistuje, takže by se o něm dalo říci, že je to muž bez budoucnosti, ale podle toho, jak se staví ke své minulosti, by se k němu hodilo také přízvisko muž bez minulosti, ale alespoň v tom druhém případě pouze ve slabém smyslu, jak by jistě poznamenal ten tvůj Titus. Mimo jiné zajímavé křestní jméno, nevíš, kde k němu přišel?“

Václav Sláma pozorně naslouchal slovům váženého psychiatra a zároveň měl děsnou chuť na cigaretu, ale bohužel v areálu léčebny bylo kouření zakázáno a dr. Novotný byl zapřísalhý nekuřák, takže se ani neodvážil ho požádat o malou kuřáckou přestávku a na doktorův dotaz jenom dodal, že v dokladech, které měl prozatím k dispozici, se dozvěděl, že Titův dědeček z matčiny strany byl profesorem na šumperském gymnáziu a že to mohl být zanícený latiník a zkrátka nějak možná prosadil, aby jeho první vnuk nesl právě toto jméno a ještě potom dodal, že pokud se neplete, tak jeden z učedníků sv. Pavla se jmenoval právě Titus a že snad jeden či více dopisů tohoto zaníceného cestovatele a apoštola bylo adresováno právě Titovi stejně jako oněch šedesát, které náš Titus posla jistém pražskému Titovi, tedy sám sobě, ačkoli musel jasně vědět, že pokud hodlá někam zmizet, tak se právě ony dopisy dostanou do rukou zvědavým policajtům a protože to zkrátka věděl, je diskutabilní, zdali mají jinou než literární hodnotu.

Dr. Novotný poděkoval za odpověď a dodal, že si skutečně nedokáže představit, že by se třeba jmenoval Titus Novotný anebo třeba Timotheus. Sláma poznamenal, že Titus Sláma by také nebylo zrovna k popukání, ale že existují ještě daleko horší křestní jména jako třeba Myron nebo Filotheus anebo Sylvio či Claudio.

„Představ si, Františku, jak by znělo Sylvio Novotný.“

Na to pouze hypotetický Sylvio mávnul rukou a obrátil Slámovu pozornost k jeho případu.

„Prozatím jsou ty dopisy tvým jediným vodítkem, takže se jich stejně musíš držet, ale já jsem ti chtěl předvést muže bez minulosti v částečně silnějším smyslu než pouze slabém, neboť ani on nepostrádá povědomí o své osobnosti a ani o mnoha detailech svého minulého života.“

Dr. Novotný odkráčel ke skupině chovanců, aby se brzy vrátil s jedním z nich v teplákové soupravě. Byl to muž povadých rysů a s výraznými rybíma očima a Slámovi byl nějak povědomý. Novotný se obrátil na Slámu, který povstal a představil mu doktora práv pana Brůna a Slámovi bylo hned zřejmé, o co jde, neboť samozřejmě případ několikanásobné rodinné vraždy za Solopysk dobře znal a také dobře věděl, že jediný přeživší celého zločinu, který se ovšem dodnes nepodařilo přes veliké úsilí uspokojivě objasnit, byl právě doktor práv Brůna. Novotný uvedl kapitána Slámu jako svého dobrého přítele, který by potřeboval jeden složitý právní rozbor a Sláma se tak dozvěděl, že dr. Brůna se v léčebně nevěnuje pouze

natírání laviček, ale především studiu všech možných právních norem a byl v republice málokdo, kdo by se v té houšti vyznal jako on. Slámu napadlo, že vyzkouší Brůnovu paměť s tím, že potřebuje poradit v zapeklitém případě prodeje domu právě v Solpyscích u Prahy a dr. Brůna si nechal celou věc v klidu vylíčit a přislíbil mu spolupráci. Na dotaz, zdali tam někdy byl, odpověděl záporně a poněkud překvapeně, ale zkušený pozorovatel Sláma poznal, že překvapení bylo opravdové. Pánové se opět rozloučili a dr. Brůna se vrátil ke svým barvám a štětcům.

„Tak to vidíš, Václave, strávil tam své dětství, v těch Solopyscích, ale neví o nich vůbec nic a na své mládí si prostě nedokáže rozpomenout, jakoby to celé vymazal.“

„Zajímavý případ, tyhle ty Sopolysky. Brůna dlouho figuroval na seznamu podezřelých, ale vypadá to, že s tím opravdu nemá nic společného, leda tak snad to, že je jednou z obětí té odporosti a řeknu, tu zrůdu bych rád dostal a pokusím se celou věc znovu otevřít.“

Pánové se potom asi ještě hodinu procházeli po parku a Sláma se při tom dozvěděl nejednu další zajímavost, která by snad mohla pomoci při jeho pátrání po zmizelém Titovi Kalinčákovi. Mimo jiné ho dr. Novotný upozornil na jeden zajímavý článek z časopisu Světová literatura z 84. roku, v němž byl uveden esej Zmizení Ettore Maioraniho italského spisovatele Sciascii. Když se spolu již navečer loučili před vrátnicí léčebny, poklepal mu dr. Novotný na rameno a zopakoval to, co již v průběhu Slámovy návštěvy zaznělo několikrát.

„Toho Sciasciu si určitě přečti, určitě.“

Večer ještě napsal Sláma e-mail do Cambridge, v němž požádal dr. Li o výpomoc při svém vyšetřování, potom si zatáhl žaluzie, takže rozkošatělá zeleň za okny přestala, alespoň pro něho jakožto pozorovatele, existovat a zanechala tak ve vzduchu důležitou otázku, je-li pro bytí něčeho nepostradatelný někdo, kdo si je tohoto něčeho vědom alespoň tak, jak si je něčeho vědom člověk, ale ptačí popěvky dále pokračovaly a patrně přímo v oné zeleni, takže to protentokrát vypadalo, že pozorovatel není úplně nepostradatelný. Poté usedl do svého koženého křesla a ve svitu stolní lampy se pustil do četby dalších Titových dopisů. Z toho ho po nějaké době vytrhlo slabé pípnutí jeho mobilního telefonu, které mu dalo na vědomí, že mu přišel e-mail a nebylo to od nikoho jiného než od dr. Li.

Sláma si ho také okamžitě, tedy téměř okamžitě otevřel, neboť se rozumí samo sebou, že se musel zvednout z křesla a přejít pár metrů k počítači a také tam mu to zabralo pár chvil, než se před ním otevřel elektronický dopis z Cambridge, kterému jeho cesta do Prahy zabrala určitě daleko méně času, než zabrala celá ta poštovní operace kapitánu Slámovi.

Dr. Li psal, že je pochopitelně ve všem všudy k dispozici a že pokud to nebude vadit, okamžitě přijede a pochopitelně ono okamžitě se protáhlo do několika dnů, ale skutečně došlo k tomu, že za oněch pár dní kapitán Sláma skutečně vyrazil se svým služebním vozem na letiště, aby si tam vyzvedl věhlasného vedoucího katedry matematiky Cambridgské university, ale prozatím byl pouze informován, že by se něco takového mohlo stát a dále se v mailu psalo, že dr. Titus zaslal do Cambridge dlouhý mail právě odněkud ze Severní Moravy nebo-li Slezska a který byl k mailu dr. Li přiložen jako příloha s poznámkou, že i tento mail bude jistě dalším cenným doplněk k dopisům, které již kapitán Sláma studuje...

Pochopitelně, že se Sláma okamžitě pustil do čtení této přílohy a pochopitelně, ani toto okamžitě neproběhlo tak úplně okamžitě, stejně jako neproběhne okamžitě napsání slova okamžik.

V úvodu své několikastránkové zprávy podal Titus dr. Li, které v průběhu dopisu neustále oslovoval vážený pane doktore Li, důvody, proč opustil Universitu a proč se uchýlil, ba přímo utekl, aby se nějak ukryl do svého tzv. rodného kraje. My si na patřičném místě možná tento text také přečteme. Zde kapitán Sláma prozatím neobjevil nic, o čem by si myslel, že mu již není známo, ale další pasáže vybočovaly ze stylu, který Tito použil ve své korespondenci určené Titovi a která se vršila na mohutném mahagonovém psacím stole poblíž otevřeného notebooku a která také byla ozařována namodralým svitem monitoru, který najednou připomněl Slámovi jeho dětství a najednou se mu vybavil jeden okamžik. Mohl mít patrně deset let a ležel ve svém dětském pokoji odděleném od obývacího pokoje panelového bytu jeho rodičů, jednou krátkou chodbou a papundeklovými dveřmi s výplní z lisovaného, zvrásnělého skla, kteří bydleli jako statisíce občanů ČESKOSLOVENSKÉ SOCIALISTICKÉ REPUBLIKY na sídlišti a v jejich případě se jednalo o velké sídliště na Petřinách. Samozřejmě, že ve srovnání s dalšími, pozdějšími sídlišti připomínaly Petřiny jihočeskou náves lemovanou malebnými selskými staveními vystavěnými ve stylu tak zvaného jihočeského selského baroka. A právě přes průsvitnou tabuli dveří vedoucích do jeho malého pokoje mu tam pronikalo mihotající namodralé světlo z televizní obrazovky vytvářející na protější stěně strašidelnou stínohru doprovázenou tu a tam velmi tlumenými televizními hlasy a jemu bylo strašně líto, že se na televizi nemůže dívat spolu s rodiči.

TITOVA ELEKTRONICKÁ ZPRÁVA DR. LI.

Vážený pane doktore Li, velice dobře víte, kolik času a námahy jsem věnoval jednomu zvláštnímu pojetí bytí matematických entit a také víte, že jsem svého času byl praktikující novoplatonik anebo snad rovnou platonik, pro něhož jedině jsou vlastně dokonalé ideje mezi něž jsem řadil i celý svět matematiky se všemi jejími objevenými, ale také doposud neobjevenými pravdami, anebo vhodněji řečeno, nerozpoznatými pravdami, kterých ovšem může být, a patrně jich také je, nekonečně mnoho a také víte s jakým despektem jsem se díval na dění v běžném životě, který jsem ovšem znal pouze v jakési rozložené a pochopitelně velmi zkrácené podobě. Součástí mých názorů bylo i jedno pojetí času, které souviselo s iluzorností světa jevů a věčností světa idejí, totiž pojetí času jako iluze, které je pro mne ovšem nyní těžce nepřijatelné. Pokusím se vám ve stručnosti vylíčit proč, ale nezlobte se pro to na mne, vážený pane doktore, ale myslím si, že snad pouze vy mne dokážete pochopit a víte, že jsem po celou dobu naší vědecké spolupráce nikdy neobtěžoval nějakým osobními záležitostmi, ale nyní jsem nucen udělat jedinou a poslední výjimku.

Při četbě si kapitán Sláma uvědomil, jak chatrná je jeho angličtina a bylo mu také jasné, že si ten dopis bude muset nechat přeložit, aby mu opravdu nic neuniklo, ale přestože nerozuměl úplně všemu, pokračoval v četbě dál a zároveň si pomyslel, že to bude docela průšvih, až se objeví ten věhlasný mistr Li v Praze a naplno se tak projeví jeho neznalost angličtiny, ale nakonec si řekl, že ono už to nějak dopadne a při nejhorsím požádá o oficiálního tlumočníka.

Vážený pane doktore Li, zde na jakémsi cizím náměstí v jakémsi tzv. rodném městě jsem si úplně naplno a znovu ověřil onu naprosto děsivou pomíjivost času, ale zároveň jsem si uvědomil, že tady, ano, tady po tomto náměstí přeci chodili třeba před osmdesáti lety jacísi místní obyvatelé a povětšinou to byli Němci, kteří tady žili a celé to tady vlastně dali dohromady. V trafice jsem si mimo jiné koupil soubor historických pohlednic ukazujících v různých záběrech město, jak vypadalo zhruba před sto lety a součástí byla i malá brožurka o historii města, kde jsem si připomněl a také vyloženě objevil, že tady řádili Švédové za třicetileté války a že tady na místním, vsutku krásném zámku, dokonce pobýval sám Rudolf II a dokonce i jeho bratr Matyáš. Kupodivu nebylo v brožurce skoro ani slova o druhé světové

válce a o krásách, které se zde v jejím průběhu musely odehrávat a pochopitelně ani o krásách, které se tady odehrály po ní. Mimo jiné, vzdušnou čarou to máme z Bruntálu do Osvětimi pár desítek kilometrů a já prostě nemohu připustit, že by tohleto vše nemělo žádný smysl, pochopitelně se nezmiňuji o své osobní historii, kterou jsem si zde zpřítomnil snad více než je zdrávo, ačkoli zároveň nejsem schopen zpochybnit platnost mého platonského ideálu. Tento rozpor mne přímo drásá a zdá se, že jsem našel způsob jeho řešení...omlouvám se znovu za svůj dopis, ale opravdu nemám, komu bych napsal a tak to bohužel padlo na vás, ale vím, že jste zvědavý duch a že vás dokáží nové věci nadchnout a toto pro vás bude určitě zajímavé. V rámci svého ponoru do minulosti své, ale také tohoto kraje, jsem si vypůjčil v místní knihovně trilogii věnovanou osídlování této oblasti českými a jinými přistěhovanci po vysídlení Němců. Jmenuje se to Město na Hranici a je to skutečně výstižný název pro situaci, v níž se nalézám já. Pozměnil bych to ale na Muž na hranici...

Doktor Li přiletěl do Prahy až za čtyři dny, takže Sláma měl dost času, aby si shrnul obsah dopisů do několika okruhů a ve svém notesu si je označil římskými číslicemi. Okruh I popisoval události, které se Titovi přihodily při jeho 120 denním pobytu v Bruntále a v jeho okolí. Z jeho líčení vyplývalo, že Titus se snažil opravdu o vytvoření jakési časové smyčky anebo snad o vytvoření jakéhosi cyklického času, neboť jeho dny se až na výjimky podobaly jako vejce vejci, neboť vykonával v podstatě stále stejné okruhy, takže Sláma věděl, že Titus vstával většinou v 6:15 a že o něco později běhal po okolí onoho Uhlířského vrchu, ano běhal neboli sportoval a jak to vypadalo, běhání byla Titova oblíbená pohybová aktivita, potom následovaly procházky po městě s nevyhnutelnou hodinovou zastávkou na náměstí, posezení v kavárně a večerní procházka na Uhlířský Vrh. Několikrát se byl také projet na kole a také podnikl několik celodenních výletů vlakem a to do Krnova a lázní Jeseník a autobusem do Šumperka. Podle dopisů to vypadalo, že se kromě naprostých nezbytností s nikým nestýkal, až na jednu výjimku, které se ještě budeme věnovat podrobněji a které také Titus věnoval náležitou pozornost. Souběh prokletých okolností, jak to líčil sám Titus, tomu chtěl, že byl při jedné ze svých zastávek na Bruntálském náměstí odhalen a to německým architektem Meissnerem, který pobýval v Bruntále v souvislosti předání místního zámku do rukou německých rytířů a kterého pozval sám jeho velmistr von Neudorf aby s ním probral plánovanou opravu nově nabytého panství a tak málem došlo k setkání Tita Kaličáka s velkým příznivcem všech možných věd, velmistrem Neudorfem, ale to byla opravdu výjimka, jinak trávil čas osaměle a věnoval se úvahám, které tvořily další myšlenkové okruhy a to okruh II věnovaný úvahám o čase na velmi obecné rovině, okruh III o čase osobní minulosti, ale osobní vzpomínky tvořily jenom malou část, neboť patrně ukládal své vzpomínky do zvláštních deníků, jak se o tom také několikrát zmínil a patrně s velikou detailností, ale co se s nimi stalo to Sláma prozatím nevěděl, ačkoli byl pochopitelně ve spojení z bruntálskou policií a byl velice podrobně informován o pátracích akcích, které prozatím proběhly a které prozatím nevedly k žádnému výsledku, ale o nějakých denících nebylo v hlášeních ani stopy. Bruntálští policisté ve spolupráci s armádou pročešali celý okres a odvedli svoji práci dobře, ale Sláma jasně cítil, že tamější policisté velmi nelibě nesou, že se jim v tomto případě začal vrtat nějaký specialista z Prahy a úplně jasně si představoval ty řeči, které mezi sebou místní policajti vedou, když padne zmínka o něm a o jeho brzkém příjezdu.

„Já ti to povím Karle na rovinu, ale ti pražští čuráci si myslí, že vyžrali celou moudrost světa. Teď nám tady přijede ten Sláma, nic proti němu, skutečně vyřešil několik zapeklitých případů a povětšinou právě spojených s nějakým zmizením, a začne nám tady rozdávat rozumy, na to jsme tady vážně čekali, ale je pravda, že ten mizera, ten Titus se snad opravdu vypořádal,

protože prostě není místo, kde by se mohl schovat a my ho nenašli, pokud ho ovšem někdo nerozpustil v nějaké vaně s kyselinou sírovou.“

Sláma musil konstatovat, že onen anonymní mluvčí měl pravdu a že nikdo nemá rád, když mu někdo, někdo z velkoměsta, začne radit, ale těch zmizení už opravdu vysvětlil celou řadu a bohužel jejich vysvětlení většinou spočívalo ve vraždě či sebevraždě zmizelého anebo v dobře provedeném únosu, to byly ty různé případy zmizelých dětí, žen a dívek, které skončily v různých podivných rukách všelijakých kurevníků a pedofilů a Sláma si uvědomil úzkou spojitost se snahami Tita ospravedlnit minulost a svoji snahou po spravedlnosti, která by vlastně nemusela mít žádný hlubší smysl než pouhý trest, a proto Titovu snahu po nalezení smyslu minulosti oceňoval a vypadalo to, že alespoň Titus osobně jej našel.

Okruh dva se věnoval vzpomínkám na Titovu vědeckou práci a obsahoval také několik doslova odborných matematických prací s filosofickým opodstatněním a Titus své téma několikrát sám označil jako teorii potencialit, jejímuž formálnímu provedení Sláma nerozuměl a řekl, že se na to pokusí zeptat čínského matematika Li, pokud ovšem vůbec bude schopen se s ním nějak rozumně domluvit, ale filosofické důsledky mu byly jasné a nakonec tady byl okruh IV, věnovaný minulosti povětšinou minulého století a Titova hodnocení, které nebylo právě povznášející a Sláma si udělal pod poznámkou k tomuto okruhu seznam nejoblíbenějších Titových obrátů spojených s jeho společensko-historickými úvahami a zjistil, že se mezi nimi objevuje překvapivě mnoho vulgarismů, přestože v jejich užití v jiných okruzích byl Titus velmi opatrný a dalo by se říci, že se tam ani snad nevyskytují.

Nu a nakonec tu a tam mezi tím vším problesklo cosi jako projev nábožensko-mystického vytržení a frekvence slova Bůh byla v posledních Titových dopisech daleko větší než v dopisech počátečních, kde se vlastně snad ani vlastně pořádně nevyskytovalo. Dále si kapitán Sláma zjistil, že vedle slova minulost je nejčastěji se vyskytujícím obrátem Uhlířský vrch. V duchu si řekl, že to pochopitelně ještě nemusí nic znamenat a také věděl, že celý ten slavný vrch i s poutním kostele obrátily pátrací čtyři přímo vzhůru nohama a nenašly sebemenší stopu po přítomnosti nějakého Tita, byť použitý kapesník anebo vypadlou peněženku či ponožku. Doslova nic. Ten chlap zkrátka jako obvykle vyšel koncem září na svoji denní pochůzku a od té doby ho prostě již nikdo nespatriřil, a přesto ještě toho dne odeslal poslední dopis, který nikterak nevybočoval z řady, možná ano, možná ne, řekl si Sláma a věděl, že ten poslední dopis si bude muset přečíst ještě několikrát a nejenom on, ale prostě všechny dopisy. Uvidíme, s čím přiletí doktor Li a najednou mu přišel na mysl Leibnitz a Monadologie. Sláma si občas rád zafilosofoval, a také si sem tam něco z té filosofie přečetl. Sakra, řekl si sám k sobě, nějak mi ten Titus připomíná Leibnitze a tu jeho nepochopitelnou monadologii. Na tohle se budu muset ještě podívat a zašel do své knihovny, jestli tam náhodou nebude mít něco, co by mu pomohlo a objevil tam pouze starý filosofický slovník vydaný v NDR a sepsaný partou konzervativních marxistů. Bohužel z vysvětlení uvedeným pod heslem monáda nebyl moc moudrý, ale řekl si, pořád lepší než nic, takže zjistil, že v řecké filosofii je monáda všeobecné označení pro vše, co je jedinečné a jednoduché a nedělitelné, idea u Platona, atom u Demókrita a Epikúra. Pro Leibnitze jsou monády v sobě uzavřené a dovršené poslední a oduševnělé jednotky, které ve svém úhrnu vytvářejí uspořádaný systém světa.

Večer před přiletem doktora Li si kapitán Sláma ještě jednou přečetl Titův dopis určený právě čínskému učenci, jehož obsah se pohyboval především v okruhu čísla IV s přesahem zejména do okruhu II...muž na hranici času. Při pohledu na historii tohoto kraje a tím pádem na historii Evropy musí vypadat úvahy o minulosti jako o nicotě jevit poněkud podezřele, neboť

minulým dějům určitě nelze upřít vliv na naši současnost, takže ačkoli se místní, převážně německé obyvatelstvo, ztratilo ve vírech historie, jeho vliv je tady stále přítomný, stejně jako se úplně nevytratil vliv druhé světové války a komunismu, který v této zemi panoval po mnohá desetiletí, a který se na rovině mé osobní historie projevuje vzpomínkami na lampionové průvody při oslavách Velké říjnové revoluce, sovětskými válečnými filmy a mnoha jinými podrobnostmi, takže minulost se nám úplně nevypařila, je to spíše nebezpečná oblast plná přízraků, které nás mohou každým okamžikem pohltnout, pokud si v tom neuděláme jasno, ale udělat si jasno s minulostí a to jak minulostí svou anebo minulostí světovou či minulostí vesmíru a nakonec minulostí jako takovou je obtížné třeba jako pokusy podrbat se za uchem palcem u nohy a to nejenom, že jsou tyto oblasti všelijak nepřehledně propleteny, ale také proto, že i jazyk, který při jejím objasňování používáme je doslova poset významy, které nabyl v různých historických epochách a mnoho slov je proto beznadějně zdiskreditovaných, protože jsou minulými významy prosycena přímo k uzoufání. Samozřejmě, že věci se nám velmi zjednoduší, když přistoupíme na platonské stanovisko a celá minulost se tím pádem promění v pouhou iluzi a tím pádem se tím nemusíme zabývat, ale tohle je příliš jednoduché řešení a pokud na ně člověk nepřistoupí a tvrdohlavě bude tvrdit, že minulost jako taková prostě nějaký význam má a je smysluplná, potom se s tím musí vypořádat. Podívejte, drahý doktore Li, narodil jsem se v roce 1965 a prožil jsem v této podivuhodně rozpolcené zemi mnoho let a také jsem si prožil ten místní socialismus, který se mi ovšem proměnil spíše v období okouzlujících zážitků z mládí a z četby dobrodružných románů a naprosto jsem v tom neviděl žádný problém, natož nějaké zlo. Chodili jsme si s kamarády v klidu na základní školu, nechal si do hlav cpát ruštinu, chodili jsme s mávátky oslavovat první máj, po ulicích jezdili wartburgy a trabanti a staré škodovky a všude se stavěly ty příšerné paneláky a také se při různých příležitostech vylepovaly různé plakáty třeba s křížníkem Aurora anebo s Leninem stojícím v hrdém postoji s rukou mířící někam do budoucnosti. To je vzpomínka z mládí, další rovinou je četba publikací věnujících se tomuto období a tam jsem se dozvěděl ledacos jiného, což už ovšem tu a tam vykukovalo za mými zády již tehdy, třeba při četbě pečlivě uschovaných a ošetřovaných novin z roku 1968 a tak se to vše nakonec dokutálelo k mým nohám až sem, do roku 2012, sem na bruntálské náměstí a když se pokusím vybavit podobu nějakého takového propagačního plakátu, třeba k tzv. Velkému únoru, mám s ní značné obtíže a navíc mám veliké obtíže přiznat tomu všemu, co se událo jakékoli existenciální oprávnění, ačkoli to zcela nepochybně proběhlo a zcela jistě ovlivnilo průběh mnoha dalších událostí, takže nějaký hypotetický kronikář z roku 3012, by se možná ani nenarodil, nebýt mého rozumování tady a teď na této lavičce a také jeho postřehy z nějaké lavičky z nějakého náměstí v Brutále za tisíc let jsou již teď alespoň nepatrně ovlivněny. Je to úplně stejné, když udělám tento myšlenkový krok směrem do minulosti a představím si sedět někoho na lavičce toho náměstí před sto lety, v roce 1912. Mám to ale jednoduché, protože jsem si nedávno pořídil sérii těch historických pohlednic, z nichž jasně vyplývá, že vzhled náměstí se za těch sto let příliš nezměnil. Dokonce jsem se pokoušel odhalit nějaké rysy na postavách procházejících přes náměstí a zachycených v tom momentu nějaká místní, pravděpodobně německým, fotografem, takže ono Grus GOTT aus Freudenthal, není nikterak nepatřičné, neboť ty postavičky na pohlednici byly s největší určitostí také Němci, ale to nemíním nijak zle, prostě tady žili, a po druhé světové válce je odstěhovali a je to. Někdo stěhoval židy z celé Evropy do Osvětimi a tak někdo zase odstěhoval jeho a prostě za války a po válce se příliš nerozlišovalo, kdo je a není vinen. Neobhajuji vám tady jejich odsun, prostě se to stalo a díky tomu, že se to stalo, se do tohoto města také přistěhovali moji prarodiče jak z otcovy tak z matčiny strany, ale nezapomínejme na našeho myslitele z roku 1912, jak sedí klidně na náměstí, čte si nějaké rakouské noviny a

hodnotí vývoj situace v Srbsku a posléze se do řeči se sousedem a nikdy by je ani ve snu nenapadlo, že tu sto let tady po německé přítomnosti zůstanou akorát náhrobní kameny, často poničené a budovy a jakési pokroucené písemné záznamy, ale určitě by je asi také nenapadlo, že někdo bude schopen převážet v dobytčácích milióny lidí, aby se s nimi vypořádal jako nějaký jateční řezník a samozřejmě ani to, že za sto let tady na lavičce bude rozumovat nějaký Titus o prokletí a zhovadilosti minulosti, která se vedle čistého světa Platonových idejí jeví jako propast plná hoven. Omlouvám se vám pane doktore za nepřiměřené výrazivo, ale nemohu si pomoci, neboť jiná slova jsou mnohdy naprosto nepostačující a právě tady na lavičce jsem měl opravdu dost času si v duchu zanačovat nad tím krásným dvacátým stoletím, obdobím, které žádný myslící člověk nemůže nazvat jinak než odporným plesem upírů a děsivých zrůd, v němž se naprosto jasně odhalila podstata člověka jako bytosti schopně těch nejmonstróznějších odporností, těch nejneslýchanějších zvěstev a to všude kam se podíváš a v tomto smyslu se vyznamenali všichni, včetně těch noblesních Angličanů a bohužel, jak jistě dobře víte i Číňanů, všichni, všichni, nikoho nevyjímaje, snad vyjma eskymáků, protože ti patrně neměli mezi svými tuleni možnost rozvinout nadání ke zločinu a vraždění a já bez rozpaků nazývám celé to odporné dvacáté století největším zločinem proti kráse a harmonii světa, doslova jako vzpouru tupců a debilů a sadistických zrůd a škoda, že toto století nemá svého Hyeronýma Bosche, který by v hrůzných alegoriích dokázal zachytit tu trapnou směšnost celého toho debilního podniku, v němž přiložili ruku ke katovskému dílu také katolíci i pravoslavní a miliony ukřížovaných hledají své Lukáše a Tomáše, aby vypsali jejich nezměrné utrpení způsobené nebetyčnou lidskou zbedněností, sobeckostí, lakotou, nenažraností, strachem, zbabělostí, nelidskostí. Naštěstí snad nejsou úplně všichni takoví a také ono století nám podává řadu příkladů, že to tak je, takže jenom díky otevřenosti, vstřícnosti, skromnosti, odvaze, lásce, se lidstvo ještě neutopilo v té žumpě plné vlastních výkalů... Právě proto tady vysedávám až do zblbnutí, abych si ujasnil onu minulost, minulost Evropy, svoji, minulost jako takovou a našel ten význam a smysl a nepochybuji o tom, že za sto tisíc let bude nějaká bytost, stěží podobná člověku, na nějakém kosmoletu na nějakém kosmodromu někde na nějaké jiné planetě uvažovat o smyslu budoucnosti a pochopitelně i minulosti a zde se ale konečně dostávám k jádru věci. Potřeboval bych, milý pane doktore, poradit při jistých výpočtech v mé teorii nekonečných potencialit, protože právě zde na tomto maloměstském náměstí, které se nyní jmenuje náměstí Míru, ale za sto let se třeba bude jmenovat náměstí Internetu a za tisíc let to možná bude něco v čínštině, třeba, ale opravdu nic ve zlém, mne napadlo, že bych se v jistých ohledech mohl obejít bez prostorových a časových proměnných. Každopádně in statu nascendi naprosto bezrozporně, ale při vývoji a proměnách jistých potencialit a při jejich stále se zrychlujícím ubývání co do počtu nikoli co do intensity, kde bych dokonce tvrdil, že jejich extenzionální charakter je nepřímo úměrný jejich intenzivnímu charakteru, zcela určitě, mám jisté pochybnosti, ačkoli spění oněch potencialit do smyčky a bodu, zase vše opět vyruší a v jistém smyslu by se vše mohlo odehrávat na ploše "bezrozměrného bodu", včetně všech našich historií a celé té slavné minulosti a budoucnosti...

Kapitán Sláma odjíždí na Letiště přivítat mistra Li a ke svému překvapení zjistí, že se s ním dá docela dobře domluvit. Následuje ne jeden poučný rozhovor, který se dotkne také Platona a jeho ideových konstrukcí, které ovšem někteří považují za jedinou skutečnost, která jim stojí za to.

Slámův příjezd na letiště se obešel bez nějakých dramatických zvrátů a také přivítání čínského matematika proběhlo více méně bez problémů. Jediným překvapujícím momentem snad bylo Slámovo překvapení, když viděl přicházet z odbavovací haly svého hosta, neboť

spatřil malého, starého plešatého muže s vrásčitou, opálenou tváří ozdobenou řídkým, bílým knírem a dlouhým zašpičatělým plnovousem, která mu sahal až na hrud', ale tohleto není nic opravdu podstatného, takže my se můžeme ještě na nějaký čas vrátit k Titovým dopisům rozloženým kolem velikého koženého křesla v opuštěném bytě kapitána Slámy a úplně namátkou se můžeme podívat třeba na dopis datovaný 18. 6. 2012

Milý Tite - ANEB NANUK NA NÁMĚSTÍ

Dnes jsem jako obvykle strávil nejméně jednu hodinu na své oblíbené lavičce na bruntálském náměstí a musím říci, že se ze mne pomalu stává jeho opravdový znalec, který na rozdíl od mnoha místních dokonale ovládá vzory a ornamenty ze všech fasád domů lemujících náměstí, čtvercové náměstí nutno podotknout, a který už má pomalu také spočítán počet dlaždic z jeho plochy a který zná ještě mnoho dalších zajímavých podrobností, ale tyto detaily se na mne nabalily vlastně jen tak mimoděk, neboť většinu času, který zde strávím se věnuji rozjímání nad minulostí a to pochopitelně nejenom svojí. Dnes jsem se bavil tím, že jsem, pochopitelně pouze v představách, vytvářel takové koláže, což znamenalo, že jsem pokoušel vkládat do dvojrozměrného obrazu konkrétní reality, konkrétní skutečnosti, která se mi neodbytně stavěla před oči a té se opravdu nedá jen tak snadno uniknout, dokonce ani ve spánku ne, neboť tam tě pronásleduje v různých zpotvořených formách, ale pro tentokráte mne to nerozčilovalo, vzpomínkové obrazy fotografií z mého dětství. Ještě před odjezdem jsem si doma v Praze vytáhl staré fotografické album plné rodinných fotografií, většinou černobílých a to album je myslím jediná hmatatelná věc, která mi po mých rodičích vlastně zůstala. Chvilí jsem si poměrně bezmyšlenkovitě prohlížel ty zmenšené miniatury zachycující jakési dávné okamžiky, všelijaké ty rodinné oslavy, narozeniny, svatby sourozenců mých rodičů a také pochopitelně soubor snímků z jejich svatby a také fotografie z mého dětství a dokonce tam bylo dost snímků z dětství mé sestry, kterou jsem poté, co se odstěhovala do Ameriky, už skoro neviděl, až na řídké výjimky, a potom jsem si řekl, že se pokusím vybrat několik snímků, které na mne nějak citově zapůsobí a také jsem jich pár takových vybral a jeden zachycoval moji máti, jak se ke mně sklání a dává mi nanuk. Stojím tam jako nějaký trpaslík v pletené čepici s velikou bambulí v dětském kabátku a nastavuji ji svoji pusou a pozadí scény tvoří právě jedna strana tohoto náměstí a to ta protilehlá k místu, kde jsem seděl a právě vzpomínku na tuto fotografii, cosi rozmlženého a zahaleného do oblaku neurčitých pocitů jsem se pokoušel vstrčit do velmi konkrétní a velmi barevné dvourozměrné reality přede mnou a moc se mi to ale nedařilo a podobně jsem pochodil i při dalších pokusech s jinými fotografiemi, či lépe řečeno s jejich vzpomínkovými stíny. Samozřejmě je pro mne již naprostou záhadou, co se dělo předtím než neznámý fotograf zachytil mne i moji máti v této pozici a samozřejmě, že mi naprosto uniká, co se dalo potom. Pouze jsem si kupodivu naprosto jistý, že ta pletená čepice byla z fialové vlny a takové nevědění mne provázelo i při prohlížení jiných rodinných fotografií v mém pražském bytě, ale to mohlo samozřejmě vycházet z toho, že jsem se zkrátka neúčastnil fotografování jako třeba v případě svatby mých rodičů, kde jsem mohl být přítomen leda tak potencionálně. Na fotografii ze zahrady prarodičů z otcovy strany v Miloticích, kde pózuji jeho rodiče s jeho mladší sestrou a její muž plus manžel další z jeho sester, kterých měl několik a některé z nich ještě donedávna žily na východním Slovensku, se sice nevyskytují, ale klidně jsem tam někde mohl pobíhat a objevovat kouzlo tamější stodoly, což bylo oblíbené místo pro moje dětské hry a velice rád jsem tam společně se svými bratranci skákal do sena. Jeden z nich si poměrně nedávno prostřelil hlavu, snad z nešťastné lásky a další zahynul při nějaké autonehodě. Má možná přítomnost v Miloticích při onom fotografování nic nemění na skutečnosti, že se přede mnou pouze díky této fotografii vynořil z bezedna minulosti jakýsi černobílý okamžik, aby tam opět

zapadl bez jakýchkoli souvislostí s moji pamětí. Velice děsivě na mne zapůsobily snímky pocházející z doby před mým narozením jako třeba další svatební fotografie mých prarodičů z matčiny strany, tedy cosi, co se odehrálo kdesi v temnotách bez jakékoli mé účasti, v čemsi, kdy jsem nebyl snad ani nějakou potencialitou, ale prostě ničím a od té doby také proběhla spousta děsivých záležitostí a to jistě také v roce 1965, kdy jsem narodil. Tite, vím, že ti má posedlost minulostí bude připadat značně přemrštěná a mnohdy také příliš nevkusná, ale vzpomínám si tady také za tebe. Uznávám, že mne tady na náměstí občas napadají pěkné pošetilsti, takže aby ses nenudil, předkládám ti ještě jeden nápad, který mne patrně napadnul ještě téhož dne, ale možná někdy předtím anebo možná někdy po něm. S jistotou o tom lze říci, že ten okamžik nějak přebývá v mé paměti. Zdali je nějak přítomen v poli všech minulých událostí a vytváří v něm nějaký smysluplný uzlík, se neodvážuji posoudit, ale má-li mít minulost všeho nějaký význam, měl by se tam v jakési imaginární podobě vyskytovat, vlnit a třpytit s miliardami dalších takových okamžiků včetně kompletních zážitků všech slonů a všech aligátorů a komárů a pavouků a kamenů, neboť v jistém smyslu mají paměť i kameny, ale o tom jindy.

Tato záležitost, tento nápad se ovšem týká spíše mých deníků, kde se ji věnuji poněkud obšírněji, což ovšem znamená, že po večerech nedělám na pokoji hotelu Sport nic jiného, než že zběsile zapisuji kdejakou vzpomínku, kterou se mi podaří polapit a dokonce v nich popisují i předměty denní potřeby, které se v mé minulosti nějak vyskytly a na něž jsem byl schopen se rozpomenouti. Takže tam má místo výborný turistický salám, který mi při mých pobytech v Šumperku krájela babička a má tam místo ovocný jogurt ve skleněné lahvičce naprosto charakteristického tvaru s úzkou barevnou vrstvou marmelády na dně a mají tam místo předměty z domácí lékárničky jako leukoplast v červeném a tenkém plastovém válečku, z něhož se dala tlakem prstů vysunout a také zelený březový šampón a také vaječný šampón a pochopitelně lesklé vánoční ozdoby, které se ovšem vyťahovaly opatrně ze skříní pouze jednou do roka a také tam má místo bytost zvaná Ježíšek a pochopitelně také otcovy pornografické fotografie, pochopitelně černobílé a pravděpodobně se k nám dostaly nějakou nelegální cestou z Německé spolkové republiky, neboť pochybuji, že by se takové oplzlosti daly pořídit ve spořádané Německé demokratické republice, odkud se k nám ovšem vozili jiné věci a musím se ti Tite přiznat, že mi jejich objev v otcově těžkém koženém kabátu, takovém tom gestapáckém nebo také partyzánském, udělal radost a skutečně mé první sexuální fantazie a zážitky jsou neodmyslitelně spojeny s tímto ohmataným balíčkem, v němž se rovnou odehrával celý příběh v jakémsi bytě, kde se pomalu svlékali dva pánové a dvě dámy, ale ne úplně. Tváře postříkané semenem a zejména dáma s vypuleným zadečkem čekajícím na to, až ji někdo drsně ojede, mne od té doby doprovázejí a také jsem podobné scény v pozdějším, hodně pozdějším věku, komponoval, ale zapomněl jsem vlastně na celý ten svůj nápad a ten spočívá v tom, že jsem se rozhodl pokud možno, co nejpodrobněji popsat rok 1965, tedy události, jež jsou v jistém smyslu také součástí mé minulosti, ale v podstatě o tomto roce nic nevím stejně jako o mnoha jiných, následujících letech a nějaké letopočty jako 1968 a 1968, o nichž toho vlastně také nic nevím, toho mnoho nevytrhnou, ale povšechnou představu o dějinách minulého století přeci jenom nějakou mám, byť zprostředkovanou četbou a pokud se tím začnu zabývat, zmocní se mne jenom vztek a rozčilení a nutně se mi při pátrání po smyslu historie a minulosti, při přehrabování toho hnojiště, zvedne žaludek a každý, kdo se do toho chce pustit musí být připraven, že bude pokaždé zvracet, když na to jenom pomyslí a zde se ti chci Tite dopředu omluvit, protože k charakteristice toho žalostného, bídného období, jímž bylo dvacáté století, mohu jenom sprostě nadávat, ale neztrácím naději, že v tom nějaká smysl přeci jenom najdu a dokonce si myslím, že bych byl schopen vytvořit nějaký šikovný neomarxistický výklad těch děsivých sraček, v němž bych

dokázal, že lidští komedianti nejsou nic jiného než trapnými figurkami, jež řídí velkolepé společenské zákonitosti a že to nakonec všechno dobře dopadne. Ještě než se do toho pustím, si ale nechám narůst důstojný plnovous a pořídím si krátké kalhoty, aby mi byly vidět ponožky, a také si pořídím fajfku, protože potom budu působit věrohodně a učeně. Ach ty hromady bludů a hoven a lží a pokrouceností, jimiž jsme si museli projít od základní školy až po universitu, i když to již koncem osmdesátých let nebral pomalu nikdo vážně a zejména na naší matematické fakultě. Zvláštní věc, přestože se nám nad hlavami a dokonce i v našich hlavách vznášely všelijaké ty plešaté a vousaté hlavy komunistických věrozvěstů, všelijaká ta podělaná hesla jako učit se, učit se a učit se, které ovšem samo o sobě neztratilo svoji platnost a mnoha tupcům by mělo být dennodenně vtlučeno do hlavy nejméně tlustou palicí a všelijaké ty proklamace bratrství na věčné časy, tak zkrátka zjišťuji, že jsem se ve svém dětství cítil skutečně jako doma a ještě na to vlastně, sice pořádně teprve nyní, neboť dlouhá léta jsem to nechal spát, Tite, Tite, dokážeš si vůbec představit kdyby ono se Sovětským Svazem na věčné časy mělo skutečnou platnost jako třeba Godelova věta, že by to byl naprosto bezrozporný závěr plynoucí z jasně platných společensko-historických zákonitostí tak, jak o nich psal nejgeniálnější filosof pod sluncem Vladimír Iljič Uljanov alias Lenin a jehož závěry tak geniálně zobecnil generalissimus Josif Vissarionovič Džugašvilili alias černá ruka a kocour v botách dohromady....

V dopise z 20. 6. popisuje Titus Kalinčák velmi nekonvenčně setkání s architektem Meissnerem, tedy s jedním z mála lidí, kteří se s ním dostali do bližšího styku v průběhu jeho bruntálského pobytu a který málem seznámil Tita také s velmistrem řádu německých rytířů von Neudorfem, takže oba muže kvůli tomu málem kapitán Sláma nikdy nevyšlechl.

Drahý Tite, občas se mi stává, že se mi čas stáčí do kruhu anebo také do různých podivuhodných smyček a musím říci, že ani ležatá osmička není tak úplně nevyhovující křivkou odpovídající mému pojetí všeho, ale bez času. Stále častěji se vracím k myšlenkám, které jsem párkrát naťuknul při rozpracovávání úvah kolem vesmírných potencialit a s nimiž se ke svému velkému údivu potkávám také u starých antickým myslitelů a musím vážně uznat, že ten Aristoteles byl mistr nad mistry, ale jak už to s takovými myšlenkovými chrámy bývá, jejich návštěvníci si příliš rychle zvyknou na jejich dokonalou skloubenost a zlenivějí a neschopní vlastního myšlení, považují tento svatostánek za jediný možný. Také tady potom máme svět podle Aristotela a podle Platona a také podle Tomáše Akvinského, ale mám pocit, že tady vlastně nemáme nic jako svět podle Ježíše, alespoň v nějakém konstruktivistickém smyslu a určitě tady nemáme svět podle Marlene Dietrichové, ačkoli jím po světě ještě dodnes pobíhá mnoho jejich více či méně zdařilých kopií a přiznám se ti, že její oči mi učarovaly a to jsem je viděl pouze na nějakých fotografiích. Kdoví jaké byly ve skutečnosti a jak to tak vypadá, tak taky můžeme mít svět podle Tita, ale tomu se musím ubránit. Nechci vytvářet žádné prázdné konstrukce, ale bohužel nic jiného mi prozatím zpod rukou při mých úvahách o čase nevyklézá a najednou se mi dělá zle, pomyslím-li na ty podělané potenciality a možnosti a bytí v pouhé možnosti a také na bytí všeho v pouhé možnosti, která je bezrozměrná a tak může být třeba i v bodě. Vždyť celý náš svět nejsou než projevené možnosti a s každou novou možností přicházíme o stovky, tisíce jiných, které se promění v čiré nemožnosti a čím více realizovaných možností tím více omezení pro další jiné a tak se nám nakonec může počet možných možností snížit až do nuly, tedy do ničeho, které je ovšem plné dalších možností a těch je v tomto případě neomezeně mnoho a budeme jenom čekat na realizaci dalšího cyklu. Zkrátka konstrukce, Tite, je to k uzoufání, odcházím na náměstí a večer ti to dopíší...anebo to může být úplně naopak...

Stalo se to nejhorší, co mne tady mohlo potkat, Tite, byl jsem poznán jedním známým a byl jsem přinucen ke konverzaci a to by ještě nebylo nejhorší, kdybych ovšem nemusel konverzovat s tím tupým nadutcem Meissnerem, tím domýšlivým architektem, s nímž jsem se kdysi kdesi seznámil, snad na nějaké vědecké konferenci a představ si, že ten hňup dělá poradce německým rytířům, kteří tady získali v restituci zámek, což je ovšem celospolečenská pohroma, Němci opět v pohraničí a všichni jsou z toho na větví, jako by právě Němci nepovznegli ten kraj tak, kde ještě donedávna byl, i když, to se jim už neodpáře, si to opravdu strašně posrali za války a holt museli jít, ale to kurva neznamená, že to tak musí být napořád. Jen se podívej, jak to tady ti Češi za těch několik desítek let podělali a k jakým koncům to přivedli, ale nemá cenu plakat nad rozlitým mlékem. Zítra tedy musím na zámek, takže jsem dopadl trochu jinak než onen Kafkuv zeměměřič, který se tam nikdy nedostal a já, který po tom vůbec netoužím, jsem tam pozván přímo zámeckým pánem. Prý je to veliký milovník všech věd a zejména matematiky a fyziky. Uvidíme. Dobrou noc Tite.

ZDE BY BYLO NA MÍSTĚ UPOZORNIT VÁŽENÉHO ČTENÁŘE, ŽE JAK SI KAPITÁN SLÁMA SNADNO ZJISTIL, K ŽÁDNÉ RESTITUCI BRUNTÁLSKÉHO ZÁMKU A PŘILEHLÝCH POLNOSTÍ SAMOZŘEJMĚ NIKDY NEDOŠLO.

Existují tzv. Benešovy dekrety, o nichž nikdo nic neví a jejichž rozbor by jistě vydal námět na pěkný román, ale jisto jest to, že něco takového jest úplně mimo mísu a samozřejmě tak je jisté, že žádný velmistr Neudorf nikdy neexistoval, jako je jisto, že za takových stamiliard let bude jisto, že neexistoval žádný Sláma, Titus anebo třeba takový velmistr řádu německých rytířů von Neudorf. Zdali bude někdo v té době rozebírat možnost existence třeba takového Ježíše je nejisté, ale vzhledem k jeho příbuzenským poměrům to není nemožné, o čemž v jistém smyslu podává zprávu také Titus, když píše o mizení a zmizení Titově, že když před desítkami let opustil své tzv. rodné město, tak v jistém smyslu z něho zmizel...najednou jsem tam prostě přestal být a nemám pocit, že by si toho někdo povšiml a stejným způsobem se časem v jeho ulicích přestali objevovat moji rodiče, zato se na jednom náhrobním kameni objevil nápis Ivan Kalinčák a po nějaké době se na jiném místě na jiné náhrobní desce objevilo Marcela Kalinčáková a stejně jako někam zmizeli oni, zmizela již spousta obyvatel tohoto města a mnohdy se to neobešlo bez přímo hororových okolností, které ovšem také doprovázely smrt mého otce. Mohl jsem mít tehdy tak osmnáct let, když jsem se jednoho rána s otcem rozloučil v našem třípokojovém panelovém bytě na Partyzánské ulici. Otec měl tehdy za sebou už dva infarkty, ale vypadalo to s ním docela dobře a dokonce se vrátil do práce v restauraci Jesenka, kde dělal léta číšníka. Já si šel něco zařizovat do města a otec vyrazil nakupovat do nedaleké samoobsluhy vedle oné Jesenky. Asi za dvě hodiny, když jsem se vrátil z města, jsem na chodbě našeho bytu našel mrtvého otce se síťovkou s jakýmsi potravinami pohozenými v rohu, snad v rohu, už si to přesně nepamatuji, ale dodnes si pamatuji otcův fialový, ztuhlý obličej s odstíny do žluta a já se marně nyní snažím rozpomenout na barvu linolea, na němž ležela mrtvá a zborcený postava mého sotva čtyřicetipětiletého otce. Naprosto jistě vím, že dále přecházelo v parkety pokryté starším kobercem s pseudoorientálním vzorem, na němž stála dvě červená nevkusná křesla se stejně nevkusným gaučem, který se nalézal hned nalevo od dveří našeho obývacího pokoje. U protější stěny stálo několik jednoduchých skříní a skříněk, říkalo se tomu snad sektorový nábytek. V několika prosklených skřínkách byly rozestaveny sady skleniček a různé podivné suvenýry ze zahraničních cest mých rodičů. Hned za gaučem stála hranatá černobílá televize a za ní už za záclonami prosvítalo okno a balkónové dveře vedoucí na malý balkón ve čtvrtém patře, odkud byl především výhled na protější panelák a nalevo od něj byl průhledem mezi dalšími rovnou snad desetipatrovými paneláky na restauraci Jesenka a také tím směrem byla

vidět část bývalého kláštera, z něhož se časem stala základní škola, kterou jsem svého času navštěvoval a kam také chodila moje máti a také moje mladší sestra. Otec navštěvoval základní školu v Miloticích nad Opavou, kam se přestěhovala jeho početná rodina po DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLCE z VÝCHODNÍHO SLOVENSKA, poté, kdy byli z BRUNTÁLU, vůbec z bývalých Sudet, vysídlení skoro všichni Němci. Někde jsem četl, že před válkou jich tady žilo snad přes tři miliony...

A JE TO TADY

Titův dopis z následujícího dne...

Milý Tite, jsem poslední dobou opravdu nějak roztržitý, úplně jsem to poplet a zjistil jsem, že na zámek mám jít až zítra, ale z toho si opravdu nedělám vrásky. Co je mi do nějakých rytířů a nějakého Neudorfa a vůbec s tím vlastně nechci mít nic společného, s nějakými katolíky anebo co je to vlastně zač. Pro jistotu jsem tedy dnes vyrazil opačným směrem, abych se vyhnul nějakému dalšímu setkání s tím tupým Meissnerem a šel jsem tedy vzhůru do kopce a po chvíli jsem zmizel pod korunami starých líp a po cestě dlouhou alejí ke kostelu na Uhlířském Vrchu jsem si uvědomil, že ona fotografie, na níž jsem zachycen s máti a nanukem

a náměstí, která se pro dnešek musela obejít bez mé zadumané přítomnosti je vlastně taková stopa doslova v kriminalistickém slova smyslu. Ano Tite, stopa po minulosti a z minulosti a vedoucí do ní a tento zdánlivě bezvýznamný okamžik zachycený na černobílé fotografii může vypovídat více než by se mohlo na první pohled zdát. Tato myšlenka mne tedy přivedla k úvaze, že bych měl při svém pátrání po smyslu minulosti, a to jak minulostí mé, tak minulosti jako takové, postupovat jako zkušený kriminalista, přímo jako nějaký soukromý detektiv, třeba jako takový Phill Marlow. To je přesně ono. Stojím před úděsným případem plným záhadných zmizení, neboť kolik takových různých minulých okamžiků se zdánlivě naprosto ztratilo v bezednu času a nikdo je již nikdy více nespátřil, takže jsem si, a to už jsem pomalu přicházel k průčelí opuštěného poutního kostela orámovaného z obou stran korunami starých líp, takže jsem si připadal jako v nějakém zeleném tunelu, a poté jsem si představil onen tzv. smysl minulosti jako nějaké zlotřilce zametajícího s ďábelskou rafinovaností veškeré stopy a pomyslel jsem si, že moje fotografie z dětství je vskutku chatrným vodítkem pro mé další pátrání, ale prozatím jsem měl momentálně v ruce pouze ji, i když dalších indicií existuje nepřehledné množství a jde o to vybrat z té hromady ty správné. Zastavil jsem se před zavřeným vchodem do kostela, zvrátil nazad hlavu, takže celé barokní, poměrně střízlivé průčelí, ukončené jednoduchou věží s cibulovitou bání, vypadalo na chvíli jako prst ukazující cosi za bílými mraky a v tu chvíli jsem zatoužil zamávat rukama a vznést se vzhůru k těm oblakům a také jsem to v duchu udělal, ale až jsem se posadil do trávy vzadu za kostelem s nádhernou vyhlídkou na hory Jeseníky a zamával jsem rukama a nejednou jsem byl nahoře a Tite, bylo to fantastické a vřele ti doporučuji, aby sis občas také takto zalítal a opravdu se mi to vyplatilo, neboť jsem nad Václavovem dole pod sebou, zahlédl starý zaoblený autobus, jak právě zastavuje u zastávky a když jsem se snesl až na úroveň jeho oken, zahlédl jsem na sedadle vedle řidiče sama sebe, ale sotva desetiletého, jak cestuji s malým kufříkem do Šumperka strávit víkend u dědečka a babičky z matčiny strany a takto jsem k nim jezdil pravidelně často a rád celá léta a vždycky jsem se na to těšil, ale rychle jsem se zase vnesl, abych tam v autobuse snad nikoho nevylekal a už pouze ze svých výšin jsem chvíli doprovázel autobus pohledem a před očima se mi kupodivu úplně jasně vyjevovaly jednotlivé etapy jeho cesty přes horské sedlo Skřítek. Chvíli jsem se ještě jen tak volně vznášel a v dálce jsem zřetelně viděl Uhlířský Vrch s poutním kostelem panny Marie, ano Tite, koupě souboru historických pohlednic mne vyvedla s omylu, neb až do dnes jsem si myslel, že je zasvěcen sv. Pavlovi a sv. Petrovi a řekl jsem si, že by to snad pro dnešek mohlo stačit a obrátil jsem se zpět a po cestě minul obrovité poletující fotografie a byly to snímky z mého dětství, ale náležitě zvětšené, zahlédl jsem tam několik příbuzných, rozestavěných kolem kočárku na dvorku šumperské bytovky mých prarodičů a také jsem tam opět zahlédl sebe, jak snad pětiletý úporně zápasím s počítadlem a opět to pro mne byly jakési okamžiky bez dalších souvislostí, ale neměl jsem moc šancí je prohlížet, neboť se zvedl poměrně silný vítr a fotografie zavířily a vítr je odehnal na sever směrem k horám...

Titův dopis o dva dny poté

Zdá se, milý Tite, že si ze mne asi někdo udělal legraci a až toho Meissnera, kupodivu má úplně stejné příjmení jako jeden můj dávný spolužák ze základní školy, opět potkám, tak jej patrně nejdříve řádně zpolíčkuji. Dnes dopoledne mi volal někdo ze zámku, že se mi velmistr Neudorf moc omlouvá, ale že musíme naši schůzku odložit kvůli jakýmsi neodkladným záležitostem, moc by mne zajímalo ono jakýmsi, a onen úřednický hlas mi navrhl hned několik termínů a tak jsem souhlasil s příštím čtvrtkem. Konec konců vůbec nestojím o to, scházet se s nějakými potentáty a jakýmsi rytíři. To už je jako se sejít s personifikovaným anachronismem a co jiného než anachronismus může takový velmistr, ještě k tomu velmistr

řádu německých rytířů, být. Ale prosím, má-li ten Neudorf zájem se sejít, tak se sejdeme, alespoň si prohlédnu místa, která mi při našich školních prohlídkách tehdy státního zámku unikla. Také dnes jsem se ovšem rozhodl, že raději nezamírím dolů do města, ale opět nahoru ke kostelu na Uhlířském Vrchu, abych tam v klidu pokračoval ve svém vyšetřování, ve své doslova detektivní práci. Po cestě pod starými košatými lípami a je to Tite skutečně povznášející cesta, neznám nic důstojnějšího a vznešenějšího než starý mohutný strom a nemusí to být zrovna lípa, ale tady zkrátka němečtí obyvatelé a starousedlíci vysázeli nejméně před dvěma sty léty lípy, takže se mi pochopitelně po cestě tu a tam vynořila jakási mlhavá postava z dávného slovanského dávnověku, která ale měla jisté shody se stylem malíře Mikoláše Alše, jehož kresby z dávné české minulosti kdysi formovaly naše mladé mozky. Nu rychle jsem zahnal všechny ty Horymíry a Šemíky a Přemysly a Libuše zpět na stránky Starých pověstí Českých, ale nemohl jsem popřít, že i ony jsou jisté stopy poukazující do minulosti, ale takových stop je opravdu nekonečně mnoho a proto jsem se musel při cestě pod starými lípami ke kostelu zamyslet nad metodou a zvolit správný metodologický postup a prvním krokem, který mi alespoň pro dnešní odpoledne připadl relevantní, bylo určení stanoviska. Ano Tite, nemusím ti snad vysvětlovat, jak je právě takové určení stanoviska důležité a v mém případě se jednalo o to, zdali mám začít při svém vyšetřování jaksi od obecného pojmu minulosti, anebo spíše od oné konkrétní, chaotické tříště mé osobní minulosti. Rozhodnuto ale bylo v tu ránu, neboť obecný pojem minulosti jako takové ještě vlastně nemám vypracovaný a to, co prozatím za minulost **JAKO TAKOVOU** považuji, jsou pouze intuitivní postřehy mající platnost zlámaného groše. Takže osobní minulost by měla být tím východiskem, ale to je také nezáviděníhodná pozice, neboť je velmi útržkovitá a navíc opravdu nechápu, jak by mi mohly jakési vzpomínky z dětství pomoci při pátrání po smyslu minulosti jako takové, tedy minulosti všeho jako takového, ale zde se mohou pochopitelně vyskytnout různé pochybnosti, má-li vůbec vše nějakou minulost. Již před kostelem jsem tedy došel k závěru, že si sednu do trávy a nechám tomu volný průběh. Pozoroval jsem v tichosti Jeseníky a skutečně se mi začalo opět ledacos z minulosti vybavovat a na přeskáčku jsem se tedy chvíli věnoval jakýmsi snovým výjevům z mého mládí a dětství a zároveň mne tu a tam napadlo cosi spekulativnějšího. Ony abstraktnější závěry připojím nakonec ke svému deníku, kde zachycuji výjevy, jež se mi podaří zachytit přes den, a samozřejmě do večera na některé z nich úplně zapomenou a někdy se mi vybaví až druhý či třetí den a určitě jsem mnoho letmých vzpomínek jen tak potratil při svých návratech do hotelu. Dnes se mi opět vybavila ona fotografie, jak stojím s máti na bruntálském náměstí, já sotva pětiletý, s fialovou pletenou čepicí a s tou fialovou jsem si vážně jistý. Máti se ke mně sklání a nabízí mi nanuk, takže to mohlo být koncem dubna a patrně podlehla mému nátlaku a možná mne už měla dost, mého otravného poňukávání a tak mi ten nanuk koupila, ale nevím, jak se to seběhlo a ten nanuk, to by mohlo být Eskymo anebo Míša, nevzpomínám si na žádné další druhy mražených pochutin, snad ještě na Ruskou zmrzlinu a Ledňáčka a to je vše. Skutečně v těch dobách nebyl výběr nanuků zrovna široký, ale tehdy mi to bylo jedno a dnes vidím, že veliký výběr nejenom nanuků, má svá úskalí a pokud si ještě i dnes jdu koupit nanuk, dávám si Míšu a z toho by se dalo usuzovat, že onen černobílý nanuk na fotografii by také mohl být Míša...

Nechme nanuky nanukům a věnujme se vážnějším věcem, ale nakonec Tite, člověk zjistí, že i nanuky mají něco do sebe a možná je taková vzpomínka právě na takovou situaci najednou tím nejcennějším, co máme, což je opravdu paradoxní, neboť s hmotnou podstatou takových vzpomínek to sice není na pováženou, ale ve srovnání s domy, auty, penězi a úspěchy, vypadají takové vzpomínky skutečně spíše jako chudí příbuzní a navíc jsou v podstatě neviditelné. Ten letecký zážitek z minula mne opravdu nadchnul. Nejprve jsem si tuto nedávnou událost znovu připomněl a musel jsem si jí tedy vylovit z té tmavé propasti a

kupodivu jsem ji ještě našel, už to ale nebylo nic jiného než chudokrevná vzpomínka a tak jsem se pokusil znovu vzlétnout a najednou jsem viděl věž kostela mezi svými polobotkami a dole pod sebou koruny líp a dále dole pod kopcem město se zámek a několika kostely a také jsem zahlédl sídliště, kde jsme spolu, Tite, vyrůstali a za ním jsem také viděl rozsáhlý areál bývalých kasáren, které tady už byly před druhou světovou válkou a které si já pomatuji už pouze jako ruská kasárna plná těch Rusáků anebo také Ivanů anebo okupantskejch hajzlů, jak se jim říkalo doma, ale rodiče, ale i jiní dospělí pro ně měli ještě mnohá jiná pěkná přirovnání a řekl jsem si, že se proletím nad městem.

V JEDNOM Z DOPISŮ UČINÍ TITUS ZAJÍMAVÝ POSTŘEH O POUŽÍVÁNÍ GRAMATICKÉHO MINULÉHO ČASU

Omlouvám se ti, Tite, za tak náhlé přerušení souvislého proudu mého vyprávění, ale cítím, že si musím již dopředu poznamenat, podchytit jistá témata, jimiž bych tě chtěl obšťastnit v tomto bezpochyby delším dopise, který bude, konečně nějaký budoucí čas, ano teprve bude, pokud se ovšem nepříhoda nějaká nepředloženost, jako třeba, že zničehonic zmizím v nějaké jiné dimenzi, nebo že mne odnese čert, a nediv se také proměním formy mého dopisu, neboť někdy se mi může přihodit, že přejdu do třetí osoby jed. č. jako se to přihodí právě nyní

TITUS SE PUSTÍ DO DELŠÍ REKAPITULACE JISTÝCH ÚSEKŮ SPOJENÝCH S JEHO DĚTSTVÍM SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM K PŘÍTOMNOSTI RUSKÝCH OKUPAČNÍCH SIL NA ÚZEMÍ BÝVALÉHO ČESKOSLOVENSKA A DOKONCE SE PUSTÍ DO UMĚLECKÉHO POPISU JEDNOHO ZE ZASEDÁNÍ ÚSTŘEDNÍHO VÝBORU KOMUNISTICKÉ STRANY ČESKOSLOVENSKA S BANDOU NEJODPORNĚJŠÍCH OBLUD, KTERÉ KDY CHODILY PO ZEMI, TAKÉ SE BUDE VĚNOVAT POPISU SVÉHO DĚTSKÉHO POKOJE V JEDNOM PANELOVÉM DOMĚ NACHÁZEJÍCÍHO SE DODNES NA JEDNOM BRUNTÁLSKÉM SÍDLIŠTI A PŘI SVÝCH VZPOMÍNKÁCH NA OBDOBÍ TZV. NORMALIZACE SE NEUBRÁNÍ, ABY SI NEZAVZPOMÍNAL NA RUSKOU KLASICKOU LITERATURU

Ale možná z toho, Tite, nic nebude, neboť mne zachvátily pochybnosti, zdali tě něco takového vlastně může zajímat. Vždyť všechny ty věci znáš stejně dobře jako já, ale říkám si, že můj pohled ti umožní se podívat na vlastní minulost trochu jinak, takže se o to přeci jenom pokusím, i když jsem si až příliš dobře vědom toho, že nejsem žádný literát a tak se ti opět a již bůhví pokolikáté omlouvám za jistou neohrabanost svého textu a tak ještě předtím než se spolu pořádně proletíme nad Bruntálem našeho dětství a pochopitelně nad ruskými kasárnami plnými sovětských vojáků, azbuky a všelijakých obrněných transportérů a kulometů a manželek ruských oficírů, těch děsivě navoněných bytostí, děsivě naondulovaných a děsivě neparáděných oblud, si nemohu odpustit jednu poznámku k používání gramatického minulého času, neboť jsem si náhle uvědomil, že právě onen čas je tím nejpoužívanějším ze všech dalších časů a uvědomil jsem si, že právě v minulém čase probíhá většina našich úvah a rozhovorů a málokdy se v běžném hovoru obracíme k použití budoucího času a už opravdu výjimečně se můžeme potkat s textem, který by byl napsán výhradně v budoucím čase, jako například s takovým, že generál sovětských okupačních sil bude vystupovat o půl jedné v noci z velkého přepravního letounu a jeho další kroky budou směřovat k přistavenému gaziku, který ho odveze na improvizované velitelství okupačních vojsk, kde se bude radit s dalšími vysokými důstojníky o budoucím vývoji okupace v této zemi... mám pocit, drahý a učený Tite, že ono tak časté používání právě minulého času v běžném životě, bude patrně spočívat v paradoxním pocitu, že přeci pouze minulost již plně máme. To co se stalo přeci už nemůže nikam utéct, může to sice naprosto zmizet v zapomnění a pod nánosy spousty vrstev dalších a dalších událostí, ale minulost prostě nezměníš, kdežto

přítomný okamžik je něco, o čem se pro jeho nepatrnost snad ani nemá cenu bavit, nu a o budoucnosti je nám všem jasné, že sice může být krásná, ale tak jako tak, to není nic jiného než čirá potencialita, která je sice nabita možnostmi, z nichž se ovšem pouze zanedbatelná část promění v petrifikované odlitky událostí uložené ve skladišti minulosti. Jistěže onen vlastnický pocit, že tu minulost již nějak máme je poněkud klamný, neboť jediné co máme jsou jakési chatrné vzpomínky na nepatrnou část oné minulosti a navíc není zdaleka jisté, kdo koho má, ale spíše ona nás než my ji a nemusím přeci pro důkazy chodit příliš daleko, neboť již forma mého dopisu a jazyka, který užívám při jeho psaní je skrz naskrz prosáknuta minulostí, s níž sice nemám vůbec nic společného, ale velice neúprosně mne ovlivňuje již pouhou formou jazyka a to se vůbec nezmiňuji o tzv. historických událostech, ale je ti snad jasné, drahý Tite, že kdyby ta nacistická německá monstra vyhrála válku, tj. kdyby kupříkladu neschytila ten úžasný výprask u Stalingradu, tak bychom si patrně žádnou korespondenci plnou hravých sublimností asi nevyměňovali a patrně by to dopadlo tak, že by naši rodiče skončili zalití vápnem v nějakém hromadném hrobě anebo by spíše proletěli komínem nějakého výkonného krematoria a v tom zase měli ti Němci pořádek a kdyby se jako smršť neprohnanli Rusové přes Dukelský průsmyk, asi by se prarodiče nerozhodli přestěhovat sem do vysídleného území, kde po Němcích zůstala prázdná města a vesnice a pocit, že se někde něco podělalo a podělali to oni a potom jsme si to zase podělali my a díky tomu jsme se mohli, Tite, jako chlapi a zároveň pionýři účastnit lampionových průvodů, jež byly součástí oslav oné VELKÉ ŘÍJNOVÉ SOCIALISTICKÉ REVOLUCE a také různých oslav konce DRUHÉ SVĚTOVÉ VÁLKY doprovázené velkolepou přehlídkou sovětské armády na RUDÉM NÁMĚSTÍ a také jsme tím pádem měli možnost poznat podrobněji azbuku a ruštinu, kterou bych se asi, pokud by to nebyl povinný jazyk, stejně jako kdysi němčina, nikdy nenaučil a možná bych ovšem díky tomu nezískal tak silnou náklonnost pro tzv. RUSKOU KLASICKOU LITERATURU a nestalo by se mi, že bych si daleko lépe než nějaké vzpomínky ze svého dětství vybavoval různé situace z různých opravdu dnes již klasických děl této východní literatury a díky tomu je pro mne vlastně nějaká anglosaská kultura čímsi mimo můj beztak omezený obzor, ačkoli jsem v Anglii prožil pár let, ale tehdy jsem se skutečně naplno věnoval pouze vědě, a na dostihy nebo Virginii Woolfovou jsem prostě neměl čas a také jsme díky oněm poválečným zmatkům nakonec dostali příležitost vidět sovětské vojáky zblízka, bohužel nikoli již jako osvoboditele.

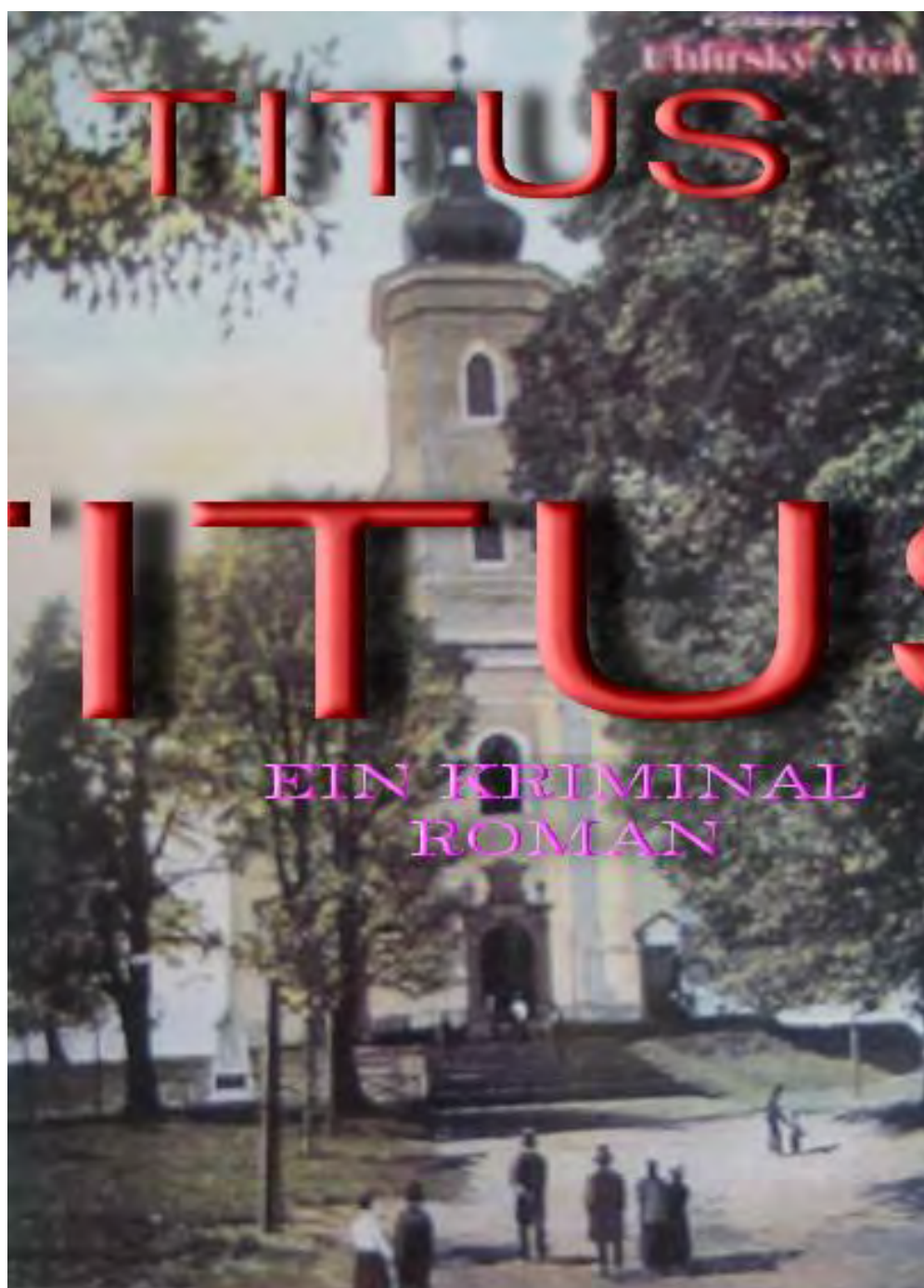
Takže Tite, navrhuji abychom se trochu společně proletěli nad krajinou našeho mládí a znovu se podívali do míst, kde jsme společně prožili tolik zajímavých událostí a ani jsme si vlastně neuvědomovali, jaké že to máme ohromné štěstí, že jsme se narodili až dvacet let po válce zrovna v ČESKOSLOVENSKU, neboť by přeci stačilo narodit se o trochu dříve a vše by možná neprobíhalo tak poklidně, jako v našem dětství, byť v zemi obsazené Rusáky, ale právě proto svým způsobem chráněné od chaosu okolního světa a také by se mohlo přihodit, rok našeho narození by zůstal stejný, pouze by se změnilo místo a jak dnes, tak i tehdy, bylo na světě spousta míst, kde bych si mohl o poklidné četbě Verneovek nechat jenom zdát. Strávili jsme dětství, Tite, a teprve nyní mi to dochází, v dokonalé izolaci, nu úplně dokonalé to nebylo, v jakési svým způsobem požehnané bublině, která nám sice zabraňovala prožít ledacos jiného a také nám cpali do hlav všelijaké nesmysly, které ale kupodivu snad ani děti nebraly vážně, ale nechci tady glorifikovat Husáka a celou tu aparátčnickou bandu, prostě každý si maluje svoje dětství v růžové, to je vše, ale teď mne napadlo, že by tě nějaký let minulostí snad ani nemusel zajímat, protože tě to už nezajímá a vzpomínky na nějaké klukovské výlety do ruských kasáren a vůbec jiné podobné dětinskosti jsou již mimo tvé zájmy, neboť ona kouzelná bublina praskla a ty jsi byl doslova posednut touhou po vědění a podřídil jsi této vášni úplně vše a potom se přeci také dostavil úspěch a bohužel také pochybnosti o smyslu celého tvého

počinání, což tě přimělo, abys to vše, universitu, svoji vědu, opustil, ale vím, že nyní se nacházíš na cestě někam jinam a říkám si, že by tě možná potěšilo něco jiného, třeba krátká povídka o tom, jak jsem si kdysi vyjel se svým dědou na výlet do Velkých Losin navštívit tamější zámek, co říkáš Tite? Zkusíme to takhle, ale již předem tě musím upozornit, že tě neohromím žádným skvělým vypravěčským stylem a navíc měj na paměti, že vlastně veškerá taková vzpomínková próza trpí čímsi, co by se dalo označit jako společný faktor X a oním X není nic jiného než dětská psychika, což znamená, že snad všechny děti prožívají takové výlety jako úžasné dobrodružství a po mnoha letech v dospělosti prožívají takové vzpomínky jako návrat čehosi neopakovatelného a budou většinou tvrdit, že takové zážitky patří k těm nejsilnějším v jejich životě a kupodivu přesně totéž ti chci popsat na konkrétní události ze sedmdesátých let minulého století a dále měj na paměti, že malý Titus skutečně ještě neměl ponětí o nějaké Rudém právu a sovětské okupační armádě a různých postavách typu Colotky, Indry, Bilaka, Koldra, Hofmanna, Štrugala, Novotného, Kopeckého, Avakumova, Beriji, Stalina, Brežněva, Kosygina, Černěnka... dále netušil, že existují tramvaje a trolejbusy, neboť do větších měst zavítal skutečně až poměrně pozdě a o existenci pražského metra se osobně přesvědčil ke své škodě až jako vyzrálý student místní university, dále si už vlastně téměř nic nepamatuji a ona cesta bude průmětem více takových cest, neboť přes veškeré zapomnění si přeci jenom nějak vybavuji, jezdil jsem tam často a byla to pro mne vždy událost, což jsem si potvrdil i při svém současném pobytu, když jsem si po ránu odjel autobusem do Šumperka a tam přestoupil do osobního vlaku směr Kouty nad Desnou, abych se po čtvrt hodince znovu po letech ocitl v onom malém lázeňském městečku proslulém zejména svojí papírnou a zámek a čarodějnickými procesy a vida, ono vzrušení z čehosi zvláštního a nečekaného se při cestě osobákem dostavilo a vůbec na mne ta horská krajina zapůsobila silným, doslova magickým dojmem. Inu vzpomínky z mládí a já ti vlastně již nemám co dodat k cestě s mým dědou, neboť jsem ti vlastně již všechno prozradil dopředu, ale pro pořádek ti tedy sdělím, že jsem se, mohlo mi být tak deset let, jednoho letního dne přesunul se svým dědou, byl slepý na jednu oko a navíc to byl zanícený filatelista a také zanícený návštěvník hradů a zámků, na šumperské nádraží, kde jsme si za pár korun koupili malé obdélníkové kartonové jízdenky, do nichž nám průvodčí v modré uniformě udělal kleštičkami kulaté dírky, čímž je znehodnotil, ale tím pádem pro mne nabyly ohromné ceny jako sběratelské objekty a jak víš, já v té době sbíral cokoli a děda mne již učil sbírat známky a tímto mu vyslovuji tisícový dík a jestli mne dědo slyšíš, tak věz, že tebe jsem opravdu miloval a i nyní, když tě zase bezvýsledně volám a ty mi opět neodpovídáš. Chtěl bych ti zulíbat ruce, neboť postava starého moudrého muže, dědy, je pro chlapce něčím naprosto nezbytným, opakuji nezbytným a nepostradatelným. Z vlaku jsme ovšem vystoupili již v Rapotíně a k zámku jsme šli podél rapotínských domů a zámeckým parkem a tam mne čekalo jezírko s labutěmi atd. atd. atd. Tite, upozorňoval jsem tě, že nepůjde o nic zvláštního, nic víc a nic míň než pouhopouhá impresie z raného dětství a musím poznamenat, že se mé dětství žádnými zvláštními impresemi ani nevyznačovalo, v podstatě jsem si vlastně jenom hodně četl a vybavovat si obrázky obtloustlého chlapce ponořeného do četby nějaké Verneovky se mi opravdu nechce, ale musím si přiznat, Tite, že jsem to byl opravdu já a ty se moc nesměj, protože jsi nebyl o moc jiný, stejně jako můj kamarád Arthur, s nímž jsem si mohl celé hodiny vyprávět o vyčtených dobrodružstvích a možná právě proto se mi stalo, že jsem celý život přečetl anebo propřemýšlel, aniž bych vlastně něco zažil, ačkoli neubírám nic na kráse intelektuálních zážitků a těch nebylo málo...

ASI O TÝDEN POZDĚJI SE V JEDNOM Z JEHO DOPISŮ OBJEVIL ŠOKUJÍCÍ POSTŘEH...

Tak, Tite, buď jsem se zbláznil já anebo se zbláznil svět a především ti byrokrati ze zámku. Představ si, že mi odtamtud zase někdo volal a s velikými omluvami se pokusil přeložit

termín mé schůzky s velmistrem na další týden, ale já jsem už ztratil trpělivost a poslal jsem ten úlisný hlas do prdele. To snad není pravda, vůbec nechápu, co tam ti idioti dělají a tak jsem se rozhodl, že si na ně posvítím zblízka a tak jsem si dnes do toho zámku vyšlápl, abych na místě zjistil, co se tam děje. Po cestě jsem se ovšem zastavil na náměstí a úplně jako automat jsem místo k zámku zamířil ke své lavičce, která byla k mé zlosti obsazena nějakou dámou s kočárkem a tak jsem musel ke své nelibosti použít vedlejší lavičku a tam, když jsem se trochu uklidnil, jsem si řekl, že na nějakého Neudorfa kašlu a že je mi to vlastně úplně ukradené a tak jsem se rozhodl, že tam nepůjdu, alespoň pro dnešek a že se raději budu věnovat svým vzpomínkám, což mi připadlo mnohem užitečnější než nějaké úlisný rozhovor s nějakým hodnostářem, ale nakonec jsem si řekl, že mi celá zápletková připomíná nějaký román a přimělo mne to obrátit svoji pozornost k literatuře, speciálně k mé zamilované ruské literatuře. Jaká to oblast, jaký to nesmírný region ducha a rozhodl jsem se, že se pokusím ve vzpomínkách zaobírat právě svými zážitky spojenými s četbou děl ruských klasiků, ale nikoli na způsob nějaké literární odtažitě studie, nýbrž jsem se pokusil si vybavit nejdříve jisté scény a zamyslet se, proč si pamatuji především tyto a ne jiné a tak jsem se do toho pustil a zde ti, milý Tite, předkládám výsledek...

KAPITÁN SLÁMA ZJIŠTUJE, ŽE BUDE BEZPODMÍNEČNĚ POTŘEBOVAT TLUMOČNÍKA, Z NĚHOŽ SE OVŠEM NAKONEC VYKLUBE PŮVABNÁ GRACE

Kapitán Sláma se rozloučil s profesorem Li před dvoupatrovou vilou rodinného penzionu poblíž konečné tramvaje 22 na Bílé Hoře, a poté, co si upřesnili čas zítřejší schůzky, kterou Sláma pojal na profesorovo přání jako procházku po staré Praze, odjel domů na Smíchov, aby si v příšeří své pracovny promyslel dojmy z dneška a naplánoval další postup. Při zpáteční cestě domů dospěl k závěru, že bude bezpodmínečně potřebovat tlumočníka. Mohl sice být víceméně se svým výkonem spokojen a skutečně se s malým Číňanem byl schopen uspokojivě domluvit, ale cítil, že by při rozebírání sublimnějších témat mohly nastat problémy a nemohl si prostě dovolit ještě další nedorozumění. Jako by mi nestačil Titus s jeho dopisy. Když si začal v hlavě probírat, kdo by mu mohl posloužit jakožto kvalifikovaný překladatel, vynořilo

se mu tam několik jmen a figuroval mezi nimi i počítačový expert Grubner. Toho ovšem okamžitě zavrhl a totéž učinil ještě s několika dalšími postavami, až mu tam zůstala jediná půvabná postava ženského pohlaví s mazlivým křestním jménem Grace, kterou Sláma potkával pravidelně na kursech angličtiny, které pro své zaměstnance pořádal kriminalistický ústav na policejní akademii, a právě Grace byla jejich lektorkou, takže již doma ji posla mail s prosbou o výpomoc a měl štěstí, protože právě zítra měla Grace volno a byla ochotná se s ním a profesorem sejít.

Takže na druhý den se v různých časech na různých místech objevovala trojice postav působící poněkud směšným dojmem, neboť kontrast v jejich velikostech a vzezření byl doslova do očí bijící a jak Sláma, tak Grace museli večer na zahrádce profesora penzionu uznat, že takového zaníceného turistu již dlouho oba nepotkali, ale mistr Li sedící s nimi u malého plastového stolku u dvojky bílého vína vypadal spokojeně. V průběhu své náročné procházky se věnovali více historii města než probírání Titovy záhady, i když tu a tam se také na něj stočila řeč a také se někde v okolí Staroměstského náměstí došli k závěru, že profesor si bude muset přecíst všechny Titovy dopisy a Grace souhlasila, že se je pokusí přeložit a protože měl několik kopií Sláma sebou, mohla jim v klidu navečer přecíst několik v podstatě náhodně vybraných úryvků, aby se profesor, jak to sám uvedl, dostal tak říkajíc k duchu jejich pisatele.

Nějaký čtyř či pěti dimenzionální metalingvista by musel mít z rozhovoru našich hrdinů opravdové potěšení. Doslova orgasmus by musel prožívat při průniku do jejich vědomí, kde se v jeho průběhu jistým záhadným způsobem uplatňovaly rovnou tři různé a poměrně odlišné jazyky poznamenané samozřejmě hluboce svým historickým vývojem, tudíž každé slovo, které tehdy zaznělo pod velikým slunečníkem, s několika nápisy Pilsner Urquell by pro takového filologa muselo vydat spoustu podnětných impulsů k důmyslným rozborům jejich spojitostí a samozřejmě také jejich odlišností, ale pokud chceme v našem pátrání po zmizelém Titovi postoupit zase o nějaká ten krůček dál, bude lépe, zanecháme-li onoho ne zcela nemožného metalingvistu jeho bádání a není zcela vyloučeno, že se s ním ještě někde potkáme.

Jak se ukázalo, byl malý čínský profesor bytost velice zvědavá a patrně právě proto se také dopracoval až na vedoucího katedry matematiky v Cambridgi, protože ještě u stolku se několikrát vrátil k některým historickým souvislostem spojených s minulostí Prahy a několikrát obrátil pozornost svých společníků k tématu tzv. rudolfínské Prahy. Naštěstí Grace studovala vedle angličtiny také historii a byla tedy schopná uspokojit profesora zvědavost a ten jim navrhl, že by zítra mohli uskutečnit další výlet po městě, ale protentokrát by byl rád, kdyby navštívili místa spojená s minulostí zmizelého Tita. Proti takovému návrhu se nedalo nic namítat a kapitán Sláma souhlasil a nabídl profesorovi také návštěvu Titova bytu.

„Možná by vás, pane doktore, mohla zajímat jeho knihovna a také jsme tam našli dost odborných rukopisů, s kterými si po pravdě nevíme moc rady, a myslím si, že právě vy byste nám s nimi mohl pomoci,“ podotknul na závěr Sláma a doktor Li vyjádřil jisté překvapení, když zaslechl slovo knihovna a odpověděl Slámovi, že se velmi rád seznámí s čímkoli, co by mohlo vrhnout trochu světla na Titův případ.

„Ale musím se vám přiznat, pane Sláma, že mne vaše zmínka o knihovně poněkud zaskočila, neboť při Titově pobytu v Cambridgi jsem si při návštěvách v jeho bytě nevyšiml ničeho takového. Samozřejmě, že měl doma nějaké knihy, ale většinou se jednalo o odborné publikace a sem tam jsem si povšiml, že se mezi nimi potulovalo i cosi jiného snad nějaká

beletrie. Víím, že čas od času navštěvoval nejenom univerzitní knihovnu, ale také místní knihovnu a že si tam občas půjčoval ledacos ke čtení, ale o nějaké řádně vedené knihovně nemůže být v jeho případě ani řeč. Ano, velice rád bych se na ni podíval a uvidíme, jestli nám její složení neprozradí něco víc o jeho duševním životě.“

Sláma potom stručně rekapituloval výsledky dosavadního pátrání a ještě jednou doktorovi zopakoval vše, co věděl o Titově posledním dni v Bruntále a nebylo toho právě moc.

„Podívejte, pane doktore, ten váš milý Titus prostě koncem září naprosto spořádaně opustil svůj pokoj, stejně řádně zaplatil za svůj delší pobyt a s větším sportovním batohem na zádech hotel opustil. Při dalším vyšetřování se zjistilo, že nesestoupil dolů do města, jak by se dalo očekávat, ale naopak zamířil směrem k onomu Uhlířskému Vrchu, o němž je mimo jiné opravdu hodně poznámek v jeho dopisech a tam ho ještě poblíž kostela zahlédl místní lesník a tady to celé končí. Místní policisté ve spolupráci s armádou a dobrovolníky poté skutečně několikrát doslova pročesali celé okolí a nenašli doslova jedinou stopu, která by k něčemu vedla, takže po měsíci jsme vlastně úplně na začátku a nevíme nic, nebo skoro nic a mám velkou obavu, že nám ty jeho po mnoha stránkách zajímavé dopisy nebudou k ničemu, protože se oprávněně domnívám, že muž takové intelektuální kapacity by mohl snadno ovládnout a použít pravidla našeho, co bych si dovalil nazvat hrát si s někým jako kočka s myší, ale jistěže se mohu mýlit, ale,“ a napil se trochu dobrého bílého a postřehl přítom Grace a podivil se hbitosti jejího tlumočení a musil uznat, že je opravdu dobrá. „Ve své minulosti jsem, pane doktore, řešil již nejedno zmizení a nejedno se nám také podařilo vypátrat a mohl bych vám vyjmenovat přímo různé druhy a způsoby takových zmizení a pochopitelně i různé motivy, které k nim vedly a samozřejmě, že se mezi nimi vyskytuje i kategorie zmizení beze stopy a pár takových případů jsem svého času opravdu řešil, ale nakonec se třeba po letech věc podařilo rozlousknout, ale především se většinou jednalo bohužel o případy zmizelých žen a dětí a zde není nesnadné přijít na motivy, které k nim mohlo a pravděpodobně také vedlo, ale Titus mi z toho všeho nějak vybočuje a pochopitelně také tím čím byl a jak to celé proběhlo. Opravdu doktore, doufám, že nám s tím tady trochu pomůžete.“

„Víte, pane Slámo, možná do mne vkládáte naděje, které jsou poněkud přehnané. Znal jsem sice Tita skoro pět let, ale k jistému sblížení mezi nimi došlo až v posledním roce jeho pobytu v Cambridgi a stejně jsem se o něm za tu dobu mnoho nedozvěděl, neboť to byl velice rezervovaný člověk, ale prosím, pokusím se udělat, co bude v mých silách a velice rád vám zodpovím jakoukoli otázku a pokud to bude zapotřebí, mohu se zde zdržet déle a popřípadě si s vámi také klidně zajedu do onoho Bruntálu, který ve mně vzbudil již sám o sobě jistou zvědavost a mám dojem, že pokud se tam nepodíváme, tak se stěží poposuneme dál.“

„Děkuji za vstřícnost. Takže necháme přeložit dopisy a než odjedeme do Bruntálu, porozhlédneme se ještě trochu po Praze a prohlédneme si Titovu knihovnu. Možná tam najdete něco, co jsme mohli přehlédnout. Rád bych se vás optal na to, čím se vlastně celou dobu v Cambridgi Titus zabýval a poprosil bych vás o podání po laiky, neboť matematika je pro mne doslova španělskou vesnicí a nepředpokládám, slečno Grace, že vy na tom budete lépe.“

Grace se mile pousmála a potvrdila čínskému profesorovi, že opravdu s matematikou velké zkušenosti nemá snad kromě těch základních operací jako je sčítání, násobení a tak.

Doktor Li jim na to řekl, že to vůbec nevádí, ba právě naopak. Mnohdy vidí nepředpojatá mysl věci lépe, než mysl profesionála a že jim opravdu nehodlá udělat nějakou přednášku z vysoké matematiky, ale že snad opravdu nebude od věci, když jim trochu přiblíží oblast Titových vědeckých zájmů, ale nepředpokládám, že by právě Titovo pojetí reality podle Platona mohlo někoho zajímat a proto popis jeho bádání přesunu až do zvláštních dodatků, kde případný zájemce může ukojit svoji zvědavost. Snad by se slušelo poznamenat, že alespoň v jistém období svého vývoje pokládal Titus všechny objekty matematiky, tedy i ty, které nám doposud nejsou známy, za již někde doslova existující a opravdu pojímal svoji vědeckou práci jako jistý druh rozpomínání se na cosi spokojeně někde existujícího. Pokusil se sice ono někde pochopit a pojmově pojmut, ale pořád mu jeho pokusy připadaly jako prázdné spekulace a tak toho nechal a vrátil se k této otázce až v několika posledních dopisech z Bruntálu, v nichž se také ještě vrátil k jedné své starší myšlence vesmíru jako projevenému celku, kde každá další projevená možnost zabraňuje projevení jiným možnostem a postupně v něm dochází k jejich eliminaci až do nulového stavu, ale ona prapůvodní možnost stále zůstává a zůstávají v ní zachyceny stopy všech proběhlých a uskutečněných možností stejně jako v ní existují všechny matematické možnosti. Sláma se ještě společně s Grace dozvěděli ledacos podnětného o výzkumech ohledně fungování lidského mozku a pochopili alespoň to, že Li s Titem tvořili takovou teoretickou školu popírající možnost modelování funkce lidského myšlení v podobě klasických výpočetních algoritmů, tedy, že zkrátka mozek není počítač.

PROHLÍDKA TITOVY KNIHOVNY VYVOLÁ DUCHA RUSKÉ KLASICKÉ LITERATURY A JAK SLÁMA, TAK MISTR LI VČETNĚ GRACE BUDOU MÍT CO DĚLAT, ABY SE HO ALESPOŇ NA NĚJAKÝ ČAS ZASE ZBAVILI, ALE JIŽ VE VLAKU DO OLOMOUCE ZJISTÍ, ŽE JIM ŘADÍ ZLOMYSLNĚ DÁL V TITOVÝCH DOPISECH. POPIS ROMANTICKÉ CESTY PO ŽELEZNICI Z HANÁCKÉ METROPOLE DO HOR, DO JESENÍKŮ A DO BRUNTÁLU S NEODMYSLITELNÁMI ODKAZY NA ROMÁN MĚSTO NA HRANICI, KDE JE TATO CESTA PODCHYCENA SICE FORMOU KLASICKÉHO REALISMU, TEDY S ODKAZY JAKO POUKAZY, ŽE TO JDE UDĚLAT TAKÉ JINAK A TO VE FORMĚ TŘEBA FANTASTICKÉHO IREALISMU, BA ROVNOU DADAISTICKÉHO IDEALISMU.

Začátek Dvacátého prvního století nám sebou přinesl ledacos a v onom ledacos by se dalo třeba najít také to, že se v něm přímo monstrózně rozvinula obrazová kultura, ale možná bude vhodnější použít místo kultura jiného slova, protože v mnoha ohledech se jednalo spíše o obrazovou žumpu. V té době se obraz, ať už v jakékoli formě a v té době především digitalizované formě, stal snadno přístupným zbožím a téměř vše se dalo do této formy přetavit a také to v této formě vnímat a to se potom ovšem děly s literaturou hotové zvraty a přemety a psát v takové době klasické romány plně podrobných popisů by se někomu mohlo jevit jako velmi zpozdilé a vlastně zhola zbytečné počínání a vskutku nač plýtvat energií třeba na popis nějaké záchodové mísy, když je přeci stokrát snadnější si natočit digitální kamerou. To je jedna potíž, s níž musí romanopisec tohoto digitálního věku počítat a neměl by také zapomenout, že mnoho cest již bylo v minulosti mnohokrát použito a tím myslím přímo v literatuře, a pokud se nepletu, právě cesta vlakem patřila k oblíbeným kulisám pro rozvoj románové zápletky. Jsem si plně vědom této další potíže, ale co mám dělat, když se kapitán Sláma rozhodl společně s doktorem Li absolvovat cestu do Bruntálu stejným způsobem, jako ji absolvoval Titus, ale jsem si také vědom toho, že takové cestování vlakem může být otravnou záležitostí a navíc záležitostí již notoricky známou, a proto se s ohledem na čtenářovy nervy pokusím jakýmkoli pokusům o zachycení nějakých podrobností vyhnout a opravdu ho nehodlám zatěžovat popisem nápisů na toaletách upozorňujících jejich uživatele v několika světových jazycích a do nedávna ještě také i v některých soupravách rusky, že používání záchodu ve stanicích je zakázáno a také se nebudu zmiňovat o cedulkách zakazujících vyklánět se za jízdy z oken a pochopitelně popisy kupé a restauračního vozu zde také nenajdou místo již proto, že by to

prostě nikoho nezajímalo, ale bohužel, Titus některým takovým záležitostí ve svých dopisech věnuje značnou pozornost. Vždyť také několik let dojížděl na studia do Prahy vlakem a je zcela pochopitelné, že takové cestování v něm muselo zanechat trvalou stopu a samozřejmě, že v restauračním voze rychlíku Šohaj strávili část cesty i naši hrdinové.

Sláma si dal pivo a mistr Li také, protože mu Sláma pravil, že Budvar se dá pít a slečna Grace se spokojila s perlivou minerálkou. Mezi Pardubicemi a Olomoucí udolali naši cestující těch piv ještě několik a také Grace se musela dát ještě několik minerálek, ale vedli přitom zajímavý rozhovor, který se točil hlavně kolem ducha ruské klasické literatury a jediný z nich, kdo o tom něco věděl pořádně, byla Grace a Titus, ale ten zde byl přítomen pouze v kopiích svých dopisů společně s jejich anglickým překladem.

„Tak se mi zdá, pane Sláma, že náš Titus se v posledních letech znovu vrátil k ruské literatuře, říkám vrátil, neboť z jeho dopisů plyne, že ve svém mládí se jí také zabýval. Víte co, já jsem si sice přečetl Vojnu a mír a ještě pár věcí od Dostojevského, ale to tak bude vše a navíc to byly anglické překlady a jak tak poslouchám češtinu, což je přeci také slovanský jazyk jako ruština, musím si přiznat, že originál bude patrně o něčem trochu jiném. Nechci říci, že by mne to nezaujalo, ale měl jsem prostě jiné zájmy, ale Titus tomu patrně úplně propadl.“

Postřeh pana Li vytrhl Slámu z jiného zamyšlení, neboť v tu chvíli prodléval na poněkud jiném místě než v rozsáhlém světě ruské klasické literatury. Potuloval se totiž sice velmi obezřetně a decentně ve svých představách pod sukni slečny Grace a nikdo mu to ani nemůže mít za zlé, neboť slečna Grace přímo oplývala ženskými půvaby, jejichž hmotnou postatu mimo jiné použil v jednom ze svých dopisů v poněkud neobvyklé souvislosti jinak velmi zdrženlivý Titus a to když použil ženské přirození a ženský řitní otvor pro přirovnání místa děje svého života, neboť v onom dopisu napsal, že mu Čechy PŘIPOMÍNÁJÍ PRÁVĚ to chlupaté cosi mezi ženskýma nohama, neboli kundu a vulvu a k tomuto poměrně odvážnému, ale nikterak hanlivému příměru dospěl, když si již poněkud vybavil balíček otcových pornografických fotek, nad nimiž rozvíjel jako pubertální mladík své sexuální fantazie a tak dospěl k oné pohlavní asociaci a k závěru, že někomu může krajina jeho dětství připomínat buď sladkou a vlhkou a nadřzenou ženskou kundu a to v případě, že probíhalo jako idyla anebo právě řitní otvor pokud to taková idyla nebyla, ale poznamenal dále, že on osobně nemá nic ani proti kundě a ani proti řiti a že obojí ho vždycky doslova fascinovalo. Nu a potom ve volné hře představivosti si asi najednou uvědomil, že Čechy obklopené téměř ze všech stran horami mu vlastně připomínají ženské přirození a dodal - šťastní to lidé, kteří mohou žít neustále v životodárném voňavém lůně - a je docela dobře možné, že nějaká asociace s tímto dopisem odvedla Slámovu pozornost směrem pod restaurační stůl restauračního vozu rychlíku ŠOHAJ, který uháněl přiměřenou rychlostí do Olomouce po železniční trati, po níž také mnohokrát cestoval také Titus a ten ji také pochopitelně věnoval své místo ve svých vzpomínkách stejně jako velmi podrobně popsal vedlejší železniční trať směřující skrze divoké strže a ne jeden tunel vzhůru na sever z Olomouce do Bruntálu, kterou se také asi za dvě hodiny poté, co si tak pěkně pohovořili o ruské literatuře a tedy také o Titovi, ubírali naši hrdinové, takže se mohli na vlastní oči přesvědčit o pravdivosti Titových slov přirovnávajících tuto cestu k cestě do nějakého tajuplného strašidelného pohádkového království a pošmournost onoho říjnového dne jenom zesilovala a umocňovala tento špinavý a chmurný dojem z rozeklaných strží a údolí a ani poté, kdy vyjel osobní vlak na náhorní plošinu před Moravským Berounem se krajina, kterou jim bylo dáno projíždět, neproměnila v jásavou apoteózu krásy a harmonie. Grace si pomyslela, když pozoroval opuštěnou, mírně zvlněnou podzimní krajinu za utíkající za okny jejich osobního vlaku kamsi do minulosti, že je to tady nějaké smutné a ani podzimně zbarvené lesy ponořené do vlhké studené šedi oblohy, ji nemohly zlepšit náladu.

Již několik dní před odjezdem našich cestovatelů řádila na územím bývalého Československa studená fronta, která nelítostně ukončilo slunnou pohodu hřejivého barevného babího léta a její nevlídné projevy je doprovázely již od Prahy, kterou v den jejich odjezdu zaplavovaly proudy studeného deště a

studeného větru a tak to také vypadalo všude podél jejich cesty a již za Zábřehem si nemohli nepovšimnout těžké nízké oblačnosti, halící temné pásmo hor, do jejichž středu měli namířeno a při přestupu v Olomouci měli co dělat, aby nepromokli na kůži, neboť šikmý prudký déšť bičoval nástupiště s urputností pomateného sadisty. Již ve vlaku směřujícím na sever měli možnost pozorovat přes okna, po nichž v roztodivných vzorcích stékaly praménky dešťové vody, studená a smutná údolí, tmavé, vlhké lesy. Za Moravským Berounem se prudký liják uklidnil a pomalu přešel do setrvalého mrholení, ale šedá, nízká oblaka dál tísnila a halila obzor, takže vzdálené hory, které jsou za jasného počasí při příjezdu vlakem do Bruntálu jasně viditelné, unikaly pozornosti našich rozmrzelých cestovatelů. Při cestě ještě jednou rozebral kapitán Sláma se svými společníky plán pro nejbližší dny. Nejdříve vyjádřil obavu, že je snad na nádraží bude očekávat někdo od místní policie a že snad také dobře z Prahy dojela menší policejní dodávka, v níž měli jak Sláma, tak i Grace a doktor Li, uloženy jak svá osobní zavazadla, tak i vše potřebné pro zdárný průběh vyšetřování, včetně několika šanonů s Titovými dopisy, které měl sice Sláma ještě také uloženy ve svém osobním počítači, ale rozhodl se na základě doporučení doktora Li, sebou vzít i originály. Navíc jim měla ona dodávka posloužit k snadnějším přesunům po kraji, neboť měli v úmyslu se postupně a pokud možno chronologicky podívat na místa Titových potulek.

„Patrně se vám den či dva nebudu moci věnovat, neboť budu muset probrat výsledky vyšetřování s místními policisty, ale vy byste prozatím mohli projít město a pokusit se takříkajíc nasát jeho atmosféru. Uvidíme, jestli nám to bude něco platné.“

Doktor Li vypadal spokojeně a pravil, že se zejména těší na prohlídku Uhlířského Vrchu, neboť to patrně bude přímo magické místo a že s takovými zvláštními místy nabytými podivnými energiemi má své bohaté zkušenosti. Doktor Li totiž nebyl jenom vynikající matematik, ale ještě na rodném Tchaj-wanu začal velice důkladně studovat spisy starých čínských mistrů a úplně propadl také kouzlu staré čínské poezie a také již od mládí se věnoval, jako mnoho jeho vrstevníků, starobylému bojovému umění Tchaj Chi a možná, že právě tato záliba v něm rozvinula zvláštní citlivost, takže již mnohokrát v minulosti dokázal svým přátelům mnohdy dobře poradit při posouzení vhodnosti toho či onoho místa, kde si chtěli kupříkladu postavit dům a ze zkušenosti dobře věděl, že přebývání na některých místech nemusí mít dobré následky, ale platil i opačný příklad a to vás to potom stále cosi nutí, abyste se tam stále vraceli a cítíte se tam šťastně a spokojeně.

Grace jenom doufala, že se to děsivé počasí přeci jenom trochu zlepší a Sláma ji uklidnil, že podle posledních zpráv má snad brzy dojít k výraznému zlepšení a snad by se mělo ještě na pár dní vrátit jak říkají Němci Nachsommer neboli pozdní léto, což by se skutečně hodilo, jak dále poznamenal, když vlak opustil předposlední stanici před Bruntálem a po levé straně se jim vynořil výrazný kopec s bílým poutním kostelem na zaobleném vrcholu, neboť bych si také rád poseděl spolu s vámi na bruntálském náměstí a vrátil se tam do Titovy minulosti a našel tam konečně nějakou stopu ukazující směr jeho poslední cesty. Doktor Li je přerušil a ukázal na kostel na obzoru.

„To bude zřejmě onen Uhlířský Vrch kapitáne,“ a všichni pozorně a napjatě sledovali nedaleký kopec, který jim pomalu odplýval z dohledu. Osobní vlak ho pomalu objížděl, a když se jim na chvíli úplně ztratil z dohledu, zjistili již před nádražím, ležícím nad městem, že ho opět mají před sebou, ale protentokrát z druhé zalesněné strany a byla odtud vidět i ona dlouhá lipová alej, ale ze samotného kostela zůstala v jejich pohledech viditelná pouze část věže. Nad městem se převalovaly šedé mraky a stále mrholilo a Sláma při vystupování z vlaku poznamenal, že si začíná připadat jako ten anglický právník z románu Brama Stockera, který si musel při vystupování z vlaku někde v Transylvánii připadat také poněkud nepatřičně, protože zjistil, že doputoval do začarovaného království, byť s vydatnou pomocí parní lokomotivy a tedy zprostředkovaně také s pomocí matematiky. Li k tomu dodal, že sama matematika je něco, čemu se snad žádné klasické pohádkové království ani nemůže vyrovnat a Grace si jenom v duchu povzdechla nad prapodivnými cestami mužské mysli.

Před opuštěným nádražím na ně čekal policejní vůz, z něhož vystoupil přibližně 40 ti letý muž v uniformě policejního kapitána, a Grace si s ženskou všímavostí řekla, že nevypadá špatně a že ji připomíná jednoho z posledních představitelů pověstného Jamese Bonda, ale nemohla si vzpomenout na jméno herce. V autě při cestě do hotelu Sport pod Uhlířským Vrchem jim kapitán Zeman, tak se totiž jmenoval jejich průvodce, popisoval město a patrně si neuvědomil, že přinejmenším v případě kapitána Slámy je to hotové nošení dříví do lesa, neboť Titus se v několika svých dopisech topografií města věnoval přímo s nesnesitelným puntičkářstvím a zejména v dopise, věnovanému z větší části popisu šumperského bytu svých prarodičů, věnoval Bruntálu možná více místa než by se slušelo, ale koneckonců Titus nepsal nějaké vyvážené literární dílo, ale svého druhu zповěď. V onom opravdu dlouhém dopisu potom poměrně obratně přešel od popisu liduprázdných ulic Bruntálu do popisu prázdného bytu svých prarodičů, v němž věnoval až rozvláchnou pozornost takovým předmětům jako lékárnice visící v podkrovní komoře za malou koupelnou, v níž si povšiml bílého toaletního stolku s běžnými toaletními potřebami, které se ovšem v jeho podání proměnily přímo v jakési metafyzické symboly, což by člověk od nějakého březového šampónu opravdu nečekal a také v běžném hrubém mýdle odloženém na štokrleti pod karmou, by málokdo hledal něco jiného než mýdlo, ale Titus v tom dokázal vidět doslova věčnost a obývací pokoj s kuchyní proměnil ve svém popisu doslova v novoplatonský traktát. V další části tohoto dopisu se mu nějak podařilo tento byt zalidnit vzpomínkovými přízraky své babičky a svého dědečka, a také sama sebe jakožto snad desetiletého chlapce a provedl s nimi jisté literární operace a vyšel mu z toho pokus o povídku líčící jeden prázdninový den, v němž si vyjeli se svým dědou na výlet do nedalekých lázní Velké Losiny. Děj povídky byl stručný. Desetiletý chlapec dojde i se svým mírně roztržitým dědou, a co jiného byste také mohli očekávat od bývalého gymnaziálního profesora a filatelisty, na nádraží. Osobním vlakem dojedou do Velkých Losin a odtud dojdou pěšky k zámku. Tam se zúčastní jeho prohlídky společně s dalšími turisty. Zastaví se v zámeckém parku u jezírka, kde si prohlédnou labutě. Zajdou si na oběd do místní restaurace Praděd a poté se vrátí domů. Navečer si ještě společně s dědou prohlížejí album známek a po večeri si jde náš desetiletý hrdina číst, pravděpodobně nějakou Verneovku, třeba Tajuplný ostrov.

Je sice pravda, že podle některých vzpomínkových map by případný cestovatel sotva někam došel a pravděpodobně by spláchnul takovou mapu na nejbližším veřejném záchodě, přičemž v Bruntále se nacházel pouze jeden a to poblíž zámku naproti telefonní ústředně, kde také Titus jeden rok, než byl přijat na Universitu, pracoval jako tzv., telefonní mechanik. Ale podle některých dalších map by se mohl náš zvědavý návštěvník již orientovat, ovšem s tím, že by musel mít stále na paměti, že stav města zachycený na těchto mapách odpovídá stavu před několika desítkami let a jak také zjistil i Titus, prodělalo jeho tzv. rodné město od té doby nejednu neuspokojivou proměnu, takže si také Titus několikrát ve svých dopisech povzdychl, že by snad nejraději ten současný Bruntál také spláchnul do nejbližšího veřejného záchodku, ale naštěstí pro jeho současné obyvatele mu v tom zabránilo také to, že jediný veřejný záchodek ve městě se proměnil v prodejnu bot. V onom dlouhém dopise koneckonců svého adresáta na nedostatky své vzpomínkové metody upozorňuje, když píše, Milý Tite, v mém podání se ovšem město našeho dětství mění ve sled velmi nesourodých útržků a to proto, že jsem si ve své paměti uchoval jeho pouhé cáry, takže kdybych tě chtěl provést po místním zámku dostalo by se ti výkladu velmi chaotického, neboť z celého zámku si tu a tam vybavuji kus nějakého interiéru, kus fasády a jakési pocity z místní obrazárny a snad nejlépe si vybavuji ony papuče, které jsme si před vstupem museli nazout a v nichž se tak skvěle klouzalo po zámeckých parketách, ale jak jsem zjistil později, tato papučová vzpomínka je mezi příslušníky mé generace velmi rozšířená, patrně se v ní klouzalo více jedinců než pouze já... a tak, když jsem se zase jednou prošli po městě, dovolil mi, abych obrátil tvoji pozornost k místnímu kinu.

KAPITOLA DOSLOVA NABYTÁ FILMEM A TELEVIZNÍMI SERIÁLY ZE SEDMDESÁTÝCH LET MINULÉHO STOLETÍ A TO DOKONCE SOVĚTSKÝMI TELEVIZNÍMI SERIÁLY A MY SE SPOLEČNĚ S TITEM ZNOVU PODÍVÁME NA SEDMNÁCT ZASTAVENÍ JARA

Jestlipak by ses, drahý Tite, ještě rozpomněl na cestu do kina od nás ze sídliště? Patrně nesmyslná otázka. Jak bys něco takového mohl zapomenout, ale těch cest mohlo být víc, jak si také jistě uvědomuješ a svým způsobem by jich mohlo být nekonečně mnoho a navíc jsem ti neupřesnil, jakou z nich mám vlastně na mysli, ale pokud se soustředím na pouhý popis přesunu prostorem, nebude to tak složité. Já jsem rád chodíval kolem naší školy, toho starého klášterního učiliště postaveného určitě ještě před první světovou válkou a potom jsem většinou chodil kolem hřbitova a místní knihovny a odtud to už bylo do kina kousek. Jistěže by se v mém plánu měla objevit také starý sladovna a jeden starý obytný dům, kam se po válce nastěhovali prarodiče z matčiny strany, právě oni, k nimž jsem potom tak rád jezdil jako chlapec do Šumperka.

Postupně jsem si při vybavování své minulosti vzpomněl na několik opravdu důležitých míst. Místní knihovna, lom, kino a Uhlířský vrch a všem bych rád věnoval několik slov. Nepohoršuj se, Tite, nad moji občasnou rozvlácností. Dobře si uvědomuji, že všechna ta místa dobře znáš, ale dopřej mi, prosím tě, abych se s nimi také mohl pořádně rozloučit, protože spolu se mnou nadobro zmizí ze světa a začínám pochybovat, že by se mohly moje vzpomínky uchovat v nějakém duchovním světě idejí, jelikož i na této velkolepé myšlence jsem objevil nejeden rozpor. Až zmizím, zmizí i tyto přízraky minula, stejně jako tak náhle zmizeli moji rodiče a vlastně téměř všichni moji příbuzní a sestra v Americe, to je něco jako starý zápis v památníku. Mimo jiné v souvislosti s místním kinem, kde jsme shlédli tolik filmů, se občas vynoří i stín moji máti, takže v tomto případě nevystupuje pouze nějaká pochmurná budova bez lidí, ale společně s ní se v ní objevují i jiné stínové přízraky, včetně tebe Tite. Ano, moje máti milovala filmy a také mne často brala na různá představení a často mi vyprávěla filmové obsahy, za což jsem ji vděčen a alespoň tady si uvědomuji, že jsme měli také něco společného. Jak jistě víš, máti nebyla valně spokojena se životem, který musela vést, ačkoli otec nebyl špatný a dokázal se o všechno postarat, ale nebylo to harmonické manželství, ale to sem momentálně nepatří a zároveň by sem určitě také neměla patřit vzpomínka na starý sovětský televizní seriál 17 zastavení Jara, ale je tady a společně se vzpomínkou na různé dobrodružné filmy, které jsme měli tak rádi, se hlásí o slovo a já udiveně zjišťuji, že onen sovětský agent Stierlitz nasazený přímo v centrále gestapa v Berlíně, má úplně stejnou vzpomínkovou podstatu jako vzpomínka na moji máti nebo třeba na tebe a v tomto ohledu má stejnou postatu seriálový válečný Berlín s poválečným Bruntálem mých vzpomínek a věřím tomu, že bude muset existovat nějaká duševní porucha, při níž dochází k nerozlišitelnému mísení vzpomínkových obrazů z různých oblastí, a pokud bych jí byl postižen, mohl bych ti s dojetím líčit bombardováním poničený Berlín jako krajinu mého mládí, možná, kdo ví jestli nějaká takové psychické onemocnění je, ale v seriálu ještě Berlín stojí, ačkoli sověti jsou již blízko a občas je v něm slyšet vzdálená kanonáda přibližující se fronty a mezi nacistickými pohlaváry zuří nelítostný boj o záchranu vlastních krků a zejména důležití jsou v něm Himmler a jeho klika, kteří se snaží o uzavření separátního míru se západními spojenci, což by snad Němcům umožnilo ujít úplné pohromě a právě tato jednání se snaží přerušit agent Stierlitz v podání sovětského herce Vjačeslava Tichonova, do něhož byla máti platonicky zamilovaná. Tehdy se zkrátka ženy mohly zamilovat nejenom do západních model stříbrného plátna, ale také do hvězd z Německé demokratické republiky anebo se Svazu sovětských socialistických republik neboli SSSR a nechyběla jim ani možnost podlehnout svodům hercům třeba z Polské lidové demokratické republiky anebo Jugoslávie a třeba takový Gojko Mitič, představitel odvážného

indiánského náčelníka Tekumseha, zapůsobil jako idol také na nás, vid' Tite, a což teprve takový Pier Brice jakožto Vinnetou anebo Lex Barker jakožto Old Shaterhand a to už se ale pomalu dostávám od kina ke knihovně, kde jsme se mohli setkat s dalšími rozmanitými hrdiny a dobrodružstvími, ale ještě než se tam dostaneme, musím si ujasnit, proč se mi musel ve vzpomínkách vynořit černobílý Vjačeslav Tichonov a proč se mi spolu s ním tak živě nevynořily jiné postavy z jiných televizních seriálů, které jsme přeci mohli sledovat na našich předpotopních televizorech společně s našimi rodiči. Je to, Tite, záhada jako ledacos jiného v lidském životě a jako jsou záhadné samy vzpomínky a to mnohdy nejenom kvůli svému obsahu, ale také kvůli své prapodivné podstatě a zde by možná bylo dobré si uvědomit, že celý vesmír, až do dnešního dne, právě do tohoto okamžiku, není pro mne nic jiného než jistou minulostí a tedy také pouhou vzpomínkou vybavovanou v paměti se stejnými obtížemi jako kterékoli jiné vzpomínky. Ano Tite, je to tak, jak říkám, pokud udělám řez časem skrz veškerý mně domyslitelný prostor, prostě, když si představím, že je náhle a teď takový řez udělán a když si ho představím jako řez současností, tak vše směrem do minula je vzpomínkou a u vesmíru nabývá tato představa divnou pachůť přesoleného guláše, neboť jenom takovéto řezy provedené v několika okamžicích za sebou zachycují stavy vesmíru právě v tomto okamžení a jenom obraz takového řezu již představuje pro svoji velikost vesmír sám pro sebe, vesmír statický, bez času, ale každopádně cosi nesmírně velikého a pod ním a nad ním je další řez a všechny objekty v tomto řezu, anebo mnoho objektů v tomto řezu je vůči předcházejícímu stavu mírně jinak a všechny jiné další možnosti, které se v tomto řezu mohly vyskytnout, ale nevyskytly, pro tuto chvíli zmizely, část z nich snad ještě bude mít příležitost se v nějakém dalším řezu uplatnit, ale část se již možná nikdy neobjeví, ale to jsem dělal řezy pouze vesmírem, ne vším, co nějak je. To je něco daleko za mým i tvým chápáním Tite...

KAPITÁN ZEMAN ODVÁŽÍ KAPITÁNA SLÁMU, SLIČNOU GRACE A VYROVNANÉHO USMĚVAVÉHO DOKTORA LI DO HOTELU SPORT A PO CESTĚ JIM PODÁVÁ STRUČNÝ VÝKLAD O MĚSTĚ BRUNTÁL, SVÉHO ČASU TAKÉ FREUDENTHAL.

Die älteste schriftliche Nachricht über Stadt Freudenthal befindet sich in der Grundungsurkunde des Königs Primislaus Ottakar I, welche für Mährisch-Neustadt im J. 1223 herausgegeben wurde. Aus ihr geht hervor, dass Freudenthal schon im J. 1213 als erste Stadt auf dem Magdeburger Stadt recht in der böhmischen Landern gegründet wurde...

Kapitán Zeman přijel ve služebním voze před nádraží asi o čtvrt hodiny před příjezdem osobního vlaku z Olomouce, který potom pokračoval na Krnov a končil svoji jízdu v Opavě. Vystoupil z vozu a rychle přeběhl pod střechu chránící vchod do nádražní haly. Tady si zapálil camelku a v duchu začal proklínat ty Pražáky, kterým není nic dobré, a nakonec sem posílají jakéhosi Slámu ještě s nějakým Číňanem. Po měsíci pátrání, kdy jeho muži ve spolupráci s jinými složkami doslova obrátili Bruntál a nejbližší okolí vzhůru nohama, se nic nenašlo a pochyboval, že by se také něco dalo najít. Ten chlap, ten Titus, se musel někde namaskovat a odjet odtud. Třeba mu někdo známý nepozorovaně dopravil auto a zamést stopy před psy umí každý amatér. Kapitán Zeman byl zkrátka skálopevně přesvědčen, že Titus zmizel, ale určitě nezůstal v kraji, ani jako mrtvola ani jako nějaký partyzán v horách. Ale prosím, pokud si ti pražští šfouralové přejí věc ještě jednou projít, klidně. On má čisté svědomí a alespoň jim ukáže, že také policisti z nějakého okresu umí odvést svoji práci pořádně a na tom nezmění žádný Sláma ani ťuk. Vrátil se k autu, ale sotva usedl, uviděl, jak z haly vychází dva muži doprovázení opravdu pěknou ženou, a Zeman si pomyslel, že by ji s chutí omrdat od hlavy až k patě. Kurva, je to ale kus, s tím budu muset ještě něco udělat, a tak, zatímco se v jeho hlavě poflakovala různá divná slova jako omrdat a zamrdat, došlo k představování a potom

zabouchly dveře od auta, nastartoval motor a všichni čtyři se pomalu začali přesouvat do hotelu Sport, kde měli zajištěny tři samostatné pokoje. Zeman jim po cestě ukazoval na budovy, kolem nichž projížděli a doprovázel to stručným komentářem jako, tady máme nemocnici, tady je gymnázium a nalevo je zámek a náměstí... a po pár minutách jízdy se ozvalo a tady máme ten Sport a naši cestovatelé si mohli ještě z policejního auta prohlédnout plochou jednopatrovou budovu, jakýsi šedivý hranolovitý útvar s modrým neonovým nápisem - restaurace a hotel Sport - a Grace a Slámovi bylo jasné, že zastavili před architektonickým skvostem ze sedmdesátých anebo šedesátých let. Inu, řekl si Sláma, takové krabice se tehdy stavěly často, a uvědomil si, že ačkoli si v Titových dopisech o Bruntálu přečetl ledacos, o samotném hotelu tam nebylo skoro nic, kromě běžných frází jako, večer jsem se vrátil do hotelu a ráno jsem opustil hotel... a připomněl si jedno staré přísloví, že pod svícnem bývá největší tma.

Titův deník, anebo spíše letmá ukázka z jednoho jeho posledních dopisů, kde také věnuje jistý prostor fenoménu mizení a zmizení...

Vše mizí v čase a jednoho dne se v něm rozplynu i já. Podivuhodně se mi proplétají mé vzpomínky s biblickými citáty, ano marnost nad marnost a vše pouhá marnost a podivuhodně to vše komolím, neboť vše se mi rozplývá v mlze zapomnění, odkud mi jako nějaké podivuhodné střípky vyplouvají jakési podivuhodné, cizí obrazy v podobě jakýchsi černobílých fotografií, jakýsi podivuhodný dětský kočárek na dvorku jistého obytného domu v jakémsi ŠUMPERKU. Bohužel nestojí tento čtyřkolový dopravní prostředek před dřevěným průčelím starobylé statkářské usedlosti někde ve středním Rusku, někde třeba v Orelské gubernii. V roce 1965 ho někdo, pravděpodobně někdo z mé rodiny, vyvezl ven na dvůr a umístil ho před bleďmodrou škodu MB 1000, kupodivu i nyní si dokáži vzpomenout na barvu onoho vozu, ačkoli další souvislosti spojené s tímto obrázkem se mi nadobro vytratily z paměti. Na oné fotografii, která se dochovala až do mých časů a kterou jsem úplně náhodou objevil při úklidu svého psacího stolu, je zachyceno několik mých příbuzných, moje babička, můj děda, babiččin bratr a také moje jednadvacetiletá máti. ŠKODA mb 1000 ZMIZELA v propasti času stejně jako tam zmizely všechny ostatní postavy tvořící pozadí mého kočárku a kde jednoho dne zmizím i já, a snad právě proto, zbytečně a vlastně tak trochu sobecky a pro svoji potřebu jsem se rozhodl tomuto zmizení jen tak beze slova zabránit, neboť skutky, které vypsány bývají nedojdou zapomenutí a zde se musím přiznat, že ta zatracená klasická ruská literatura opět vstupuje na scénu, a to se svými klasickými motivy uplývajícího času a se svými rodinnými historiemi, viz jinošství, dětství atd. od Tolstého a já si říkám, ačkoli má rodina nevlastnila žádnou usadbu a já jsem své dětství strávil v obyčejném paneláku, tak nevidím žádný důvod pro to, abych se nepokusil zachytit onen nenávratně ztracený čas svého dětství... neboť skutky, které vypsány nebývají... ale neztrácej milý čtenáři naději, neboť se i v mých vzpomínkách objeví i usadby. Nebudou to sice melancholická dřevěná sídla zchudlé vesnické šlechty obklopená rozsáhlými a zanedbanými parky a pokud mne paměť neklame, ani u jedné z nich nerostl višňový sad, byť za domem starší sestry mého otce v Medzilaborcích, tedy daleko předaleko, až kdesi na východě nedaleko od bývalých hranic, se Sovětským svazem, se ve svahu nalézalo několik jabloní a snad také i hrušní a také na zahradě jednoho starého vesnického stavení v Miloticích nad Opavou stálo několik velikých jabloní a možná také hrušní a snad, ale to si skutečně nevybavuji úplně přesně, také nějaká ta švestka a za velkou stodolou tam měli zelinářskou zahradu, kde jsem měl jako chlapec z města příležitost vidět na vlastní oči, jak roste cibule a kedlubny a ještě ledacos jiného a kolem plotu tam měla babička z otcovy strany rybízové keře... ale co na plat, rybízový keř a králíkárna a chlívěk pro jedno prase usadbu neuděláTite, Tite, jak vidíš

ta zatracená **klasická ruská literatura** mě snad bude strašit i po smrti a skutečně už se mi někdy stává, že pomalu přestávám rozlišovat svoje vzpomínky od vzpomínek na četbu a mám pocit, že mi takříkajíc řečeno dnešním konstruktivistickým jazykem přestrukturizovala strukturu architektury mého ducha, ale ještě to patrně nedospělo do extrému, neboť bruntálský byt mých rodičů se mi ještě neproměnil v Jasnou Pojlanu a stále zůstává oním malým dvou pokojovým bytem s krátkou chodbičkou a malým záchodem, ovšemže splachovacím a malou koupelnou a jak jinak také velmi malou kuchyňkou. Zajímalo by mne, jestli měli v Jasně Poljaně také splachovací záchody a koupelny s tekoucí vodou a musím ti říci Tite, že o tom jsem se nikde nic nedočel. Zde, v tomto bytě, jsem prožil nejranější dětství a sdílím s mnohými onu neblahou vlastnost paměti, že v ní po svém nejranějším mládí nenalézám skoro žádné stopy a i u těch několika mála si nejsem jist, zda nejsou spíše výtvozem pozdějších vlivů a vzpomínek mých bližních, které jsem si přisvojil... snad jedna z nich by mohla patřit mezi skutečně původní vzpomínky, snad pro svoji naléhavost a kupodivu i barvitou a pocitovou přesnost. Vidím se občas v dětské postýlce připomínající spíše klec na opice, než sídlo blaženého dětství. Postýlku vyrobili v nějaké továrně z kovových bílých trubek. Měla posuvný bok a kolem dokola byla obehnaná mřížkovanou sítí a já se občas vidím za tou sítí a doslova cítím to puzení dostat se z toho útulného příbytku ven. Samozřejmě, jak moji rodiče, tak i výrobce postýlek, to se mnou nemysleli zle a ona síťovina mne uchránila před nejděním nebezpečím a takové puzení po volném pohybu a svobodě bude zřejmě společné všem dětem, neboť si dobře vzpomínám na případ mojí malé dcery, která svého času překonala dřevěnou ohradu své postýlky a teprve dutá rána a její pláč mne upozornily, že malá překonala stěny své dočasné věznice a právě tyto společné momenty mne přivedly Tite k myšlence, nikterak objevené myšlence, že vrstevníci vyrůstající v podobných poměrech budou mít zákonitě podobné vzpomínky, takže bych si vlastně mohl ušetřit práci s psaním deníku, neboť téměř podobné vzpomínky bys dokázal při troše dobré vůle napsat i ty a tak tě dozajista nepřekvapí, že mezi moji nejranější vzpomínkou a matným shlukem předškolních vzpomínkových obrazů zeje temná propast vyplněná zasutými a možná nadobro zasutými vzpomínkami, které si mohu zpřítomnit pouze díky starým fotoalbům, v nichž jsem měl možnost nahlédnout do svého černobílého a silně zmenšeného mládí očima záhadných fotografií. Kdopak asi pořídil ten snímek z bruntálského náměstí, na němž mi moje mírně předkloněná máti dává do pusy nanuk a kdopak to stál za fotoaparátem, jehož prostřednictvím vznikla celá série snímků z jednoho asi letního dne, jejichž prostřednictvím jsem měl možnost opět nahlédnout do strnulosti několika okamžiků, okamžiků, které se bezpochyby odehrály v šedesátém pátém roce. Tak copak to tady máme, ano, bleďmodrá škoda MB 1000 s luhačovickou poznávací značkou, zaparkovaná na dvoře jakéhosi obytného domu v jakémsi Šumperku. Škoda MB 1000 stojí pod velkou hrušní a před ní stojí několik mých příbuzných a také bílý kočárek vyšlý z módy, alespoň z dnešního hlediska.

Je to ale všechno marnost nad marnost, takové memoáry přeci nemohou nikoho zaujmout. Kde je napodobenina nějakého sídla v starém ruském stylu? Kde je vysoký smrk stojící za okny mého pokoje v prvním patře našeho rodinného sídla, za oknem, které mělo v horní části pás poskládaný různobarevných čtvercových skleněných destiček, takže jsem byl vždycky nadšený, když jsem mohl pozorovat denní světlo profiltrované těmito kouzelnými sklíčky? Řeknu ti to Tite jasně a srozumitelně, v prdeli je to, v prdeli a je úplně strašné, jak si člověk raději pamatuje jakési cizí vzpomínky a jakési cizí rodokmeny. Inu prostředí dělá svoje a rod pochopitelně také a je velký rozdíl napíše-li autobiografista - moje máti pásla husy a můj otec nádeničil - anebo když napíše - naše rodina odvozovala svoje kořeny od nejstarší ruské šlechty - a což teprve napíše-li třeba - matka mne pohodila na ulici, protože to byla strašná děvka a neměla vůbec čas a peníze starat se o nechtěného potomka – Inu, naštěstí to v mém

případě nebylo tak strašné a moje máti zkrátka nepocházela ze starobylého šlechtického rodu a otec, otec, ten každopádně pocházel přinejmenším z rozvětveného rodu a nikdo nemůže popřít, že deset sourozenců je více než dost, ale jinak musím říci, že jeho otec a jeho matka byli chudí jak kostelní myši a když jsem se byl svého času s otcem podívat na Východním Slovensku ve vsi Jablonné poblíž Sniny na jeho rodný dům, kupodivu ta chýše s doškovou střechou ještě stála. Tak Tite, hliněná podlaha a síň propojená s chlévem, tam vyrůstal otec a jeho tři starší sestry, ostatní sourozenci se již narodili na Moravě, ve Slezsku, v bývalých Sudetech, kam se jeho rodiče přestěhovali a získali po Němcích docela pěknou usedlost, usadbu, ve spodní části Milotic nad Opavou v podhůří Jeseníků, kousek od Bruntálu. Tak se nám zjevila na scéně první usadba dokonce s malým sadíkem a velkými pozemky táhnoucími se do kopce nad chalupou daleko k lesu nahoře, kam jsem chodil sbírat se svoji rusínskou babičkou houby. Nu moc jsme si nerozuměli, protože babička nemluvila ani slovensky ani česky, ale rusínsky, nu, teď alespoň už rozumím svým příbuzným na východním Slovensku. Druhá usadba, ba přímo vila, která vstupuje do příběhu, stojí na kopci nad nádražím v Luhačovicích, malebném lázeňském městečku, kterou ve dvacátých letech minulého století postavil můj pradědeček z matčiny strany, jinak také strojvedoucí na trati mezi Újezdcem a Luhačovicemi. Odtud možná pramení moje záliba v návštěvách lázní a různých lázeňských procedurách. Ne nadarmo si občas připadám jako klasický lázeňský povaleč...

Poslední, kapitánem Slámou nenalezený Titův dopis

Již jsi, milý Tite, asi pochopil, že dosáhnout takové u mne nevídané živosti vzpomínek, by asi nebylo možné, kdybych skutečně odjel do Bruntálu, a je ti asi zřejmé, že nějaké vysedávání na bruntálském náměstí by mi asi sotva prospělo co do živosti mých vzpomínek. Pokud bych tam skutečně odjel, patrně bych byl zavalen a zaslepen barevnými obrazy konkrétní přítomnosti, jež by se mi i tam v mžiku proměňovala ve snové přízraky, ale určitě by mne takové obrazy mohly jedině vyrušovat a rozčilovat a určitě by odváděly moji pozornost jiným směrem. Jistě to znáš z vlastní zkušenosti, že čím vzdálenější a nedostupnější je ti krajina tvého mládí, tím živěji a jasněji se do ní můžeš ve svých vzpomínkách vracet a jistě není od věci, se čas od času pokusit si nějaké ty zašlé, vybledlé obrázky zaznamenat, ale považ, koho by zajímaly moje kusé návraty do minulosti, kdybych je neupravil do alespoň trochu originální podoby. To, že jsem se z Bruntálu nadobro vypařil, nemůžeš Tite zpochybnit a již dvacet let jsem tam nebyl, ačkoli by to opravdu nebyl takový problém, zakoupit si jízdenku u pokladny na tom omšelém a zchátralém Smíchovském nádraží, přes jehož halu jsem dnes večer mimo jiné opět procházel, když jsem se vracel z práce, ale právě tím bych si asi úplně uzavřel cestu zpět, a proto se raději spokojím se svými černobílými pohlednicemi z dětství a svými občasnými sentimentálními záchvaty. Při pohledu zpět kamsi před dvaceti lety, kamsi do Bruntálu, mám pocit, jakoby se to snad ani nikdy nestalo a jako bych prostě nikdy v Bruntále nebyl a jako

bych prostě nikdy neexistoval a ono matné chvění mého vědomí mi na mé věrohodnosti jakožto existence mnoho nepřidá. Co by tam tedy tak mohl kapitán Sláma najít než můj poslední dopis ukrytý pod matrací mé postele v hotelu Sport a společně z mistrem Li a krásnou Grace by došli k odhalení, že mi pouze posloužili jako herci v mé divadelní hře tzv. Titus a minulost jaká opravdu není, ale ona snad opravdu nějaká je a jediné ona vážně je, opravdu Tite, ale budu muset končit, abych už opravdu jednou provždy zmizel a tak tedy zítra skutečně odjízdim do Bruntálu, kde bych se skutečně rád ubytoval někde pod Uhlířským vrchem, ale ten Sport byla pouze restaurace, ale nikdy hotel. Asi se možná ubytuji v nějakém penzionu....

Několik dalších dopisů, které nebyly součástí souboru, který měl k dispozici kapitán Sláma a které bychom proto odlišili připsáním římské dvojky

II dopis z léta 2012, v němž se dozvíme ledacos o postupu při vyšetřování Titova zmizení přímo od Tita.

Milý Tite, již jsem se na to opravdu nemohl dívat, na ten skutečně amatérský přístup, s nímž se koncem října pustil Sláma i s tím starým Číňanem a tou zmalovanou Grace do vyšetřování mého zmizení a rozhodl jsem se, že se jim budu alespoň dívat pod prsty a že se alespoň někdy zúčastním jejich nekonečných diskusí. Poprvé jsem to zkusil hned po jejich příjezdu do Bruntálu, kdy se musel Sláma od svého doprovodu na dva dny odloučit, neboť se musel seznámit s výsledky pátrání na místní policejní úřadovně a tak měl mistr Li a slečna Grace dostatek času na prohlídku města a dokonce jim začalo od druhého dne po jejich příjezdu i tak trochu přát počasí a vypadalo to dokonce na ještě jeden krátký a opožděný záchvat babího léta..